

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 23. (83.) ÉVF. • 9. SZÁM • 2013. SZEPTEMBER • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Tükörkép

• Ingergazdag világban élünk. Egyre nőnek a földrajzi távolságok, melyeket bejárunk, egyre gyorsul az iram, melyben haladunk, egyre több emberrel kerülünk kapcsolatba. Munkavégzésünk, szabadidős tevékenységünk, de még pihenésünk idején is elhalmoz a megállíthatatlan információözön. Változó és változatos világ ez.

Azonban minden változás csak akkor egészséges, ha annak folyamatában emberi méltóságunkat, lelki egyensúlyunkat

meg tudjuk őrizni. Érdekes rákérdezni: A kint bejárt távlatokat van-e időnk bent is megjárni? Emberi kapcsolataink csupán a felszínen vagy mélységükben is bővülnek? Egybegyűjtött ismereteink bölcsébbé is tesznek?

És érdemes elgondolkodni afelett is, hogy ebben a változatos világban mi marad meg életmegtartó emberi értékeinkből – abból, ami igaz, tisztességes, igazságos, tiszta. Mit tükröz vissza mindezekből ez a világ?

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

A hálaadás négy útja

3

*„Via Unitariana”
Gyalogló Tábor*

7

*Kelet-Magyarország
kincsei*

10

*Óvodás lovagok és
hercegnők Szinden*

12

*Fiatalok a színhátszás
bűvöletében*

21

„...ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta... vegyétek figyelembe!” (Fil 4,8)

• **Július 28. és augusztus 10.** között kilencedik alkalommal szervezte meg a János Zsigmond Unitárius Kollégium a **Pusztuló kövek nyomdokában** elnevezésű biciklitúrás expedíciót. A biciklitúra elsődleges céljai közé tartozik, hogy a résztvevők felfedezzék Erdély elhagyatott örökségét, felidézék régmúlt idők hagyományait. A harminckilenc fős csapat két hét alatt 800 kilométert tett meg. A cél ezúttal Románia egyik legismeretebb turisztikai útvonala, a Transzfogarasi-hágó, valamint a Szászföld települései voltak.

• **Augusztus 4-én kórustalálkozóra** került sor **Csekefalván**. Az eseményen a fiatfalvi négyyszólamú kórus és az újonnan alakult Csekefalvi Ökumenikus Kórus tagjai léptek fel. A rendezvényt a Project Harvest Hope és a Székelyudvarhelyi Közösségi Alapítvány támogatta. Ugyancsak csekefalvi helyszínnel, 5–11. között szervezte meg a **XI. Hagyományos kézműves és bibliai tábor** a csekefalvi unitárius egyházközség. A tábor támogatói a Communitas Alapítvány és a Magyar Unitárius Egyház voltak.

• **Augusztus 9. és 11.** között **Kolozson** került sor a mészkői és kolozsi unitárius gyermekek számára szervezett gyermektáborra. Az egyházközségek által harmadik éve közösen szervezett tábor témája az egyházi ünnepek köré épült. A táborban 36 gyermek és képző vett részt. A tábor a Magyar Unitárius Egyház támogatta.

• **Augusztus 10-én**, szombaton került sor a **Szejkézfürdői Unitárius Találkozóra a székelyudvarhelyi belvárosi unitárius egyházközség** szervezésében. A 15. alkalommal megszervezett találkozó a diszlovakok és a fúvószene-kar felvonulásával kezdődött. Az ünnepi istentiszteletet a kolozs-tordai egyházkör esperese,

Dimény József alsófelsőszentmihályi lelkész tartotta. A rendezvény kulturális műsorral folytatódott és Orbán Balázs sírjának megkoszorúzásával zárult.

• **Augusztus 12–18.** között **kalákatáborn szerezett Homoródkarácsonfalván a Romániai Falugondnokságok Szövetsége**. A tábor résztvevői a szelídesztenyésben gyomfát irtottak, kijavították a lépcsőket, újrifestették és felújították a jelzőtáblákat, kijavították a szelídesztenyészhez tartozó csemetés, valamint a homoródkarácsonfalvi Dungó feredő kerítését. Minden nap késő délután előadásokra is sor került. Előadók dr. Pál-Antal Sándor akadémikus, Kecskés Lajosné Nyitrai Gyöngyvér tiszteletes asszony és Kolumbán Gábor egyetemi tanár voltak. Bemutakoztak az erdőszentgyörgyi Württemberg Sándor huszárezred képviselői.

• Az első kötet után 150 évvel jelent meg **Kriza János Vadrózsák** című székelyföldi népköltészeti gyűjtésének második része. 1863-ban megjelent kiadványon szerepelt az *első kötet* felirat. A sorozat további kötetei azonban Kriza János halála miatt már nem jelentek meg. A Kriza János és társai által összegyűjtött anyag több archívumban szétszórva hanyódott, ezeket Olosz Katalin marosvásárhelyi néprajzkutató gyűjtötte össze. Az anyag nagyobb része csodával határos módon menekült meg a pusztulástól. Ismeretlen okból valamikor elfalazták a Magyar Tudományos Akadémia pincéjében, és az épület 1949-es renoválása alkalmával került elő. A portás vette észre, hogy az építőmunkások kosarakkal hordják a penészes papírokat, hogy azokkal fűtés az aszfaltolvasztó kemencét. „A 150 évvel ezelőtt felgyűjtött anyag egy olyan szövegállapotot rögzít, amelyet ma nem tudnánk rekonstruálni” – hangsúlyozta a

Vadrózsák második kötetének jelentőségét Olosz Katalin.

• A **Gondviselés Segélyszervezet 2013. november 8-án** Székelykeresztúron tartja ez **évi közgyűlését**. A közgyűlés a segélyszervezet legfőbb döntéshozó és felügyelő szerve. A Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség gyülekezeti házában 14 órakor kezdődő tanácskozás napirendjén tevékenységi és gazdálkodási beszámolókat szerepelnek, ugyanakkor sor kerül a működési irányvonalak áttekintésére. A közgyűlésre hivatalosak a segélyszervezet tagjai és külső munkatársai, az egyházi hatóságok és egyháztársadalmi testvérszervezetek képviselői, a támogatók, és mindazok, akik szeretnének bekapcsolódni az egyházi szerszolgáltatás és segélyezési munka kibontakoztatásába.

Felhívás

Dávid Ferenc-émléktárgy-dokumentum Déván

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) egyházalapító vértanú püspökünk emlékére 1998 óta évi rendszerességgel zárandoklatot szervez. Az emléktárgy-dokumentum helyszíne a dévai vár, melynek falai között 1579 novemberében bekövetkezett haláláig Dávid Ferenc életfogytiglani börtönt szenvedett. A Magyar Unitárius Egyház Főtanácsa 2011-től a zárandoklatot egyetemes egyházi rangú rendezvénné nyilvánította. Emléktárgy-dokumentumunk korábbi kiadásain Erdély különböző tájairól átlagosan félezer személy sereglett össze a dévai várban.

Az ODFIE és a Magyar Unitárius Egyház szervezésében 16. alkalommal sorra kerülő Dávid Ferenc-émléktárgy-dokumentum folyó év **november 9-én** (szombaton) 14 órakor kezdődik a dévai várban.

LÉLEKGYAKORLAT

A hálaadás négy útja

DEMETER
SÁNDOR
LÓRÁND

„Az imádkozásban legyetek kitartóak, és legyetek éberek: ne szűnjetek meg hálát adni.” (Kol 4,2)

Az unitárius hitélet – az úrvacsoravételek rendjén is – összhangban van a természettel, a régi magyar hagyománnyal, az ősi kultúrák bölcsességével és az őskereszténységgel. Évente négyszer élünk úrvacsorával, és ezek az alkalmak a Nap égi útját követve arányosan tagolják az esztendőt. Karácsony a téli napforduló idejére esik, amikor a Nap a déli látóhatáron a legalacsonyabban jár, és legkevesebb a fény az életünkben. Ekkor születik a mi tanítómesterünk, a Világ Világossága. Húsvétot – az örök élet ünnepét – a tavaszi napéjegyenlőség, az újjászülető Nap időszakában üljük. Pünkösd – az egyház megalakulásának ünnepe – a nyári napfordulóhoz van közel, amikor a Nap ereje teljébe lép. Amikor az őszi napéjegyenlőség idején a Nap égi útja hanyatlani kezd, és az elmúlás érzése megérinti az emberi lelket is, akkor gyűlünk egybe hálaadó ünnepre.

Az őszi hálaadás ünnepe arról szól, hogy az ember számot vet, életvizsgálatot tart. Beállítja élete mérlegét, és arra a kérdésre keresi a választ: Mennyit tettem bele az életembe, és mennyit kaptam az életből? (A hagyomány szerint a halál után ugyanezt teszi Szent Mihály is az emberi lélekkel, és az egyiptomi mitológiában is ugyanígy megméri a túlvilágba átkelő lelket.) Aztán odaáll Isten elé és mindezt megosztja vele. Megköszöni, amit kapott, hálát ad az áldásokért és segítséget kér a továbbiakhoz. Ez az ünnep arról szól, hogy az unitárius ember alapvetően pozitívan áll hozzá az élethez. A hála ugyanis örömet kifejező pozitív érzés.

Ma minden ember nyolcszor többet beszél életének negatív dolgairól, élményeiről, mint a pozitívokról. Egy életvezetési tréning anyagában olvastam, hogy az embernek ahhoz, hogy az élete jobb legyen, alapvetően 10 pozitív érzelmre van szüksége: öröm, hála, derű, érdeklődés, remény, büszkeség, vidámság, ihletettség, lenyűgözöttség, szeretet. Ebben a lélekgyakorlatban bemutatok egy zsolttárt, amely mind a tízet tartalmazza. A zsoltár alapján olyan módszerekkel ismerkedhetnek, amelyek abban segítenek, hogy soha ne szűnjenek meg hálát adni.

Ujjongjatok az Úr előtt az egész földön! / Szolgáljatok az Úrnak örömmel, vigadozva járuljatok színe elé! / Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten! Ő alkotott minket, az övéi vagyunk: az ő népe és legelőjének nyája. / Menjete be kapuin hálaénekekkel, udvaraiba dicsérettel! Adjatok hálát neki, áldjátok nevét! / Mert jó az Úr, örökké tart szeretete, és hűsége nemzedékről nemzedékre. (Zsolt 100)

Ez a zsoltár alapérzésként – mint örömet kifejező pozitív érzést – a hálát emeli ki, és abból érzelmi fát növeszt. A kifejezési módokra és lehetőségekre az alábbi útmutatásokat fogalmazza meg:

1. Ujjongjatok az Úr előtt! Hálaérzésünk egyik lehetséges kifejezési módja az ujjongás. A vidámság. Ezért tartozik a hála az örömező érzések csoportjába.

2. Hálaérzésünk kifejezésének egy másik lehetséges módja a tudás. Pontosabban a tudatosítás. Különböző gazdagságainknak a tudatosítása, és ezek kapcsán annak a felismerése, amit a zsoltárban is olvashatunk: hogy az Úr az Isten, mindannyian az övéi vagyunk. Anyanyelvünkben nagyon régen él ez a tudás. Azokra az em-

berekre, akik így élik életüket, azt mondjuk: Isten nyája. Ennek tudatosításával és tudatos megélésével kimutathatjuk hálaérzésünket.

3. Hálaérzésünk kifejezésének egy harmadik lehetséges módja a szolgálat: örömmel, vigadozva és Istennek színe előtt. Nem csak egyszerűen hálás vagyok, nem csak tudatosítom magamban, nem csak az öröm és a vigasság sugárzik rólam, hanem megmutatom kézzel fogható alkalmazásban is azt, hogy én hálás vagyok azokért az ajándékokért, amelyekben Isten részesíti az életemet.

4. Hálaérzésünk kifejezésének negyedik útja a mozgósítás. A konkrét cselekedetek útja. Ez az, ami a zsoltárban így hangzik: *Menjete be kapuin hálaénekekkel, udvaraiba dicsérettel.*

Fontos, hogy hálaérzésünket legalább ezen a négy módon megmutassuk és kifejezésre juttassuk. Fontos, mert ez azt jelenti, hogy felébredt bennünk a cselekvési vágy, hogy megváltoztassuk az Istennel való kapcsolatunkat. Fontos, mert azt mutatja meg a mellettünk élőknek, hogy felébredt cselekvésben élünk. Azt mutatja meg, hogy elfogadva, élvezettel és lelkesedéssel éljük az életet. Echart Tolle lelkiismereti tanító szerint amennyiben az életet nem tudjuk elfogadással, élvezettel és lelkesedéssel élni, minden, amit teremtünk, amit létrehozunk, magunk és mások szenvedését szolgálja csupán, és soha nem lesz öröm bennünk. Valahányszor kifejezzük a hálánkat, ráébredhetünk arra, hogy mennyire gazdag az életünk. Tudatosulhat bennünk Isten jósága és szeretete, és megerősödik az Istennel való kapcsolatunk. Az őszi hálaadás ünnepe ezért ráébreszt, tudatosít és erősít. Erre mindig emlékezzünk.

Mit jelent számodra/Ön számára az őszi hálaadás ünnepe?

Földművesnek a búza, a krumppli, kőművesnek az épülő ház, tanárnak a jól nevelt, értelmesen gondolkodó diák, költőnek a vers, lelkésznek a keresztényi élet és cselekedet, a munkája eredménye, az, amiért hálát adhat Istennek. Minden úton vannak helyek és idők, mikor meg kell állni, visszanézve értékelni és megpihenni. Ilyen stáció az unitáriusoknál az őszi hálaadás ünnepe, amikor értékelhetjük önmagunkat, közösségeinket, munkánkat, és meghálálhatjuk a Teremtőnek a lehetőséget, az erőt, az értelmet, a hitet, amellyel munkánk közben segített. Alább lelkészek és világiak vallomását olvashatják arról, mit jelent számukra őszi hálaadás ünnepe. (Márkó László)

Farkas Wellmann Endre – Gyergyóalfalu, költő, író

Egyre kevésbé hiszek az ünnepekben, mint ahogyan a költészetben, vagy bármi egyébben is, de fontosnak és szükségesnek tartom az idő tagolását, az ismétlődést megszakító pillanatokat, amelyeket ünnepnek nevezünk. Ősszel is jó megállni, hisz számvetésre folyamatosan szükségünk van, hogy tiszta felismerésekhez jussunk. Ez Isten és saját életünk tekintetében különösen fontos. A hála érzése pedig minden számvetéskor eltölti a lelkünket, hisz bármilyen időszak álljon is mögöttünk, bizonyára tele van pozitívumokkal is.

Máthé Sándor – Brassó, lelkész

Azt mondjuk, hogy a hála az egyik legszebb emberi érzés. A hálaérzet kapcsolatban áll a boldogságérzetünkkel, ezért érdemes odafigyelni rá.

A hála azt jelenti, hogy az életünkben tapasztalt jó dolgokért kifejezzük elismerésünket, köszönetünket valaki iránt. Azaz jelentené, mert a legtöbbször nem tesszük meg, pedig meg kellene tanulni hálát érezni mindazért, amink van, mert amiért nem hálás az ember, azt nem is értékeli, amit nem értékel, arra nem figyel oda, amire nem figyel oda, arra nem fordít energiát, amire nem fordít energiát, azt könnyen elveszítheti, kihullhat az életéből. Amikor hálát érzünk, mindenre és mindenre másképp nézünk, a szívünk megtelik melegséggel, pozitívan állunk a feladataink elé: boldogok vagyunk.

A köszönet, a hála ember és ember viszonyában erkölcsi tényező, Isten és ember viszonyában vallási is. Egymást feltételezik. Aki hálás az emberek felé, Isten felé is hálás és fordítva...

Azt is tudjuk, hogy az ember sokkal inkább kérő, mint köszönő lény. Az őszi hálaadás arra való, hogy ezt a viszonyulást megváltoztassa: a mindig kérő emberből köszönő embert formáljon. Ezért szeretem ezt az ünnepet.

Spáda Ildikó – Växjö, Svédország, tanítónő

Mindenekelőtt, attól függetlenül, hogy régóta ökumenizmusban gondolkodom (sok lehetőségem volt nagyszerű hitbéli alkalmakon részt venni, ahol különböző felekezetekhez tartozó, igaz magyarokkal találkoztam), mégis azt mondom, hálát adok a drága jó Istennek, hogy szüleim e hitben kereszteltek, e hitben éltem meg Vargyason induló értelmem első pillanatait, majd a kincses városban sok, felejthetetlen alkalommal tapasztaltam meg Isten közelségét.

Amióta a vikingek földjén élek, még jobban éreztem, hogy egyedüli támaszom sokszor a hit, a Jézus krisztusi gondolatok, Istennel való beszélgetéseim, melyek mindig kivezettek a bizonytalanságból, a félelemből, a szorongásból.

Az őszi hálaadás sok mindent jelent számomra. Jelenti a napi dolgok elvégzésének örömét, jelenti az elkezdett munka gyümölcsének beérését, jelenti a szívünk jóságának megtapasztalását, de jelenti azt is, hogy nem kell félni az elmú-

lastól, nem kell félni a tél közeledtétől, a haláltól, mert mindig van feltámadás, mindig van újjászületés. Ha az elvetett mag jó földbe, jó kezekbe, jó fejekbe, jó lelkekbe kerül, tovább adódik, hasznot hoz, termést hoz, értelmet nyitogat és munkára sarkall.

Az őszi hálaadás nekem itt északon azt is jelenti, hogy megköszönöm Istennek, ha évente megmentek legalább egy kisgyereket nemzetemnek, hiszen itt megmaradni magyarnak nem könnyű. Azok a gyerekek, akik csodálatos anyanyelvünkön megtanulnak írni, olvasni és irodalmunk nagyjaitól elsajátítani a gondolatot, miért szép anyanyelvünk, miért mondjuk mi a legszebben, hogy ÉDESANYÁM, akkor megérte a fáradtságot, akkor tiszta szívvel mondhatok hálát Istenemnek minden őszi hálaadáskor itt a Johanneskyrkan templomban, Växjö városában, Svédországban.

Andorkó Ferenc – Vargyas, lelkész

„Emberé a hála, Istené az áldás!” – mondták a régiek.

Már a zsoltáriró is megfogalmazta ezt. Ha életünkre tekintünk, egyéni és közösségi vonatkozásban, felfedezzük, hogy mennyi mindenért hálával tartozunk Istennek: életünkért, szeretteinkért, minden napi betevő falatunkért, elért sikerekért a munkában. Isten nekünk adta csodálatos világát és azt a nagy lehetőséget, hogy mi otthonunknak tekintsük azt. Bár orcánk veritékével esszük olykor kenyerünket, mégis szép ez a küz-

delmes földi élet. Minden ember lelkében ott kell lennie a hálaadásnak. A földműves, aki a világ asztalára teszi a minden napi eledelt, a termésért hálát ad. „Elmegyek az Úr házába és lerovom tartozásomat.” A tudós, a tanár az elért jó eredményekért ad hálát, az orvos a gyógyításért, a beteg a gyógyulásért. Egy szóval: mindenkinek van, amiért hálát adnia. Nemcsak a sokért, hanem a kevésért is hálát kell adni.

Hálát kell adnunk, hogy nem súlyosabb a helyzetünk, a betegségekünk, a veszteségünk, mert lehetne nagyobb is. A nehézségekben is lássuk meg Isten jó szándékát.

Teremtsünk alkalmat a hálaadásra, és éljünk az alkalommal.

Kriza Gyöngyi – Torockó, logopédus, pszichológus

Számomra az őszi hálaadás ünnepe a mozgalmas, munkával teli nyárnak a végét jelenti. Hálával

tartozom a meleg, hosszú nappalokért, a nyár kínálta lehetőségeikért és minden olyan napért, amit szülőfalumban tölthettem. Most már kevésbé, de gyermekkoromban a földműves munkák, a betakarítások végét jelentette. Mostanra a munkámból kifolyólag egy új tanév kezdetét is jelöli, és az egyedüli sátoros ünnep, amikor nem zavar az, hogy nem mindig ott-hon, a torockói unitárius templomban veszek úrvacsorát.

Tévhitek és aggasztó tények a házasság előtti élettársi kapcsolat hatásáról

Talán igen...

LAKATOS CSILLA

• Szeptember van, véget ért a nyár, s vele együtt az esküvők ideje is. Igaz, igaz, esküvők ősszel, sőt télen is akadnak, de a főszezon e tekintetben mégiscsak a tavasz-nyár időszaka.

Idén is sok esküvő volt. Szombatonként csak úgy kongtak a hangok, s a menyasszonyok, vőlegények, örömanyaik, örömapák ezen a nyáron is ragyogtak a boldogságtól, néhányukat egy-egy futó pillantással magam is megnézhettem. Ezekben az ellopott pillanatokban erőteljesebbet dobant a szívem, mert arra az éppen tíz évvel ezelőtti gyönyörű napra gondoltam, amikor mi voltunk az a pár.

A vadházasságtól a próbaházasságig

Idén is elmaradt néhány esküvő. Talán több is, mint tíz évvel ezelőtt. Egyre gyakoribb, hogy fiatalok „összebútoroznak”, ami annyit tesz, hogy házasság előtt, helyett összeköltöznek. Csak úgy, fehér ruha és elegáns öltöny nélkül, örömkönnyeik hiányában, ki nem mondott céllal és ígérettel, majd-hogynem lopva, titokban.

Nem is olyan régen ez a kapcsolati forma még deviánsnak (a megszokottól, gyakorolttól eltérő – szerk.) számított, inkább özvegyek és elváltak körében fordult elő, csak ritkán nőtlenek és hajadonok között. Akkoriban a társadalom e jelenséget „vadházasságnak” nevezte, s elítélte az így, házasság nélkül együtt élőket. Alig pár évtized alatt nagyot változott a világ, s vele a mi szűkebb világunk is. A közösségi norma megengedőbb lett, a családok szabályai is fellezultak. Mi magunk is ismerünk ilyen párokat, s bár nem veregetjük vállon őket, hallgatólagosan beleegyezően, jóváhagyjuk együttélésüket, zavartan félrenézünk, s úgy teszünk, mintha az rendjén lenne. Mi több, egyre többen vannak azok, akik úgy gondolják, az élettársi kapcsolat hasznos átmenet a házasság előtt.

Egy nemrégiben készült, reprezentatív szociológiai felmérés során kiderült, hogy Magyarországon a témában megkérdezettek elsősorban többsége átmenetileg ajánlottnak, kíváncsinak tartja a házasságot megelőző élettársi kapcsolatot. Még a középkorú lakosság is támogatta ezt a kapcsolati változatot, s ez azért különö-

sen figyelemreméltó, mert éppen arról a korosztályról van szó, akik a fiatalok számára a legmeghatározóbb közösségi kontrollt jelentik. Ám ugyanez a felmérés arra is rávilágított, hogy kisebbségben vannak azok, akik az élettársi kapcsolatot a házasság alternatívájának tekintik. Az anyaországi társadalom jelentős többsége tehát a házasságot elérendő, kívánt állapotnak tekinti – s ez alól nem jelentenek kivételt sem a fiatalok, sem az élettársi kapcsolatban élők –, ugyanakkor a házasság előtti együttélést, azaz a „próbaházasságot” tartja a házasságra való legmegfelelőbb felkészülésnek.

A magyarországi, s vélhetőleg az erdélyi közgondolkodásban is egyre erőteljesebbé válik az a felfogás, miszerint azért jó, hasznos, ajánlott együtt élni házasságkötés előtt, mert e kapcsolati formában a felek jól megismerhetik egymást, s ezen ismerettel felelősen dönthetnek arról, hogy életüket összekössék-e, illetve e tapasztalat birtokában meghozott döntés garantálja számukra a hosszú, örömteli, minden vonatkozásban jól működő házasságot. Vegyük hát górcső alá e már-már logikusnak tűnő megállapítást.

Meglepő eredmények

A feltételezés értelmében az elmúlt években megnövekedett együttélések számával egyszersmind a házasságoknak is stabilabbakká kellett volna válniuk, hiszen a házasságot megelőző együttélés során a párok egyre nagyobb hányada elvileg „jól megismerte egymást”, s értelemszerűen azok házasodtak össze, akik tényleg összeillettek. Ám a statisztikák éppen ennek ellenkezőjét, a válási arány folyamatos növekedését mutatják, így joggal tehető fel a kérdés: hogyan lehetséges ez?

A kérdés, akárcsak maga a probléma, nem új keletű. Nyugati országok társadalomtudósai, családkutatói már a kilencvenes évek óta próbálják megérteni ennek az „együttélési effektus”-nak elnevezett, ellentmondásos jelenségnek az eredőjét, összetevőit. Az utóbbi években e célból elvégzett, száznál is több kutatás eredményéből egyértelműen az derül ki, hogy a próbaházasság nem váltja be a hozzá fűzött reményeket, mert nem úgy működik, ahogyan várják tőle. Már az együttélés korai vizsgálatai számos problémát, negatív hatást azonosítottak. Meglepőnek tűnhet, de az eredmények azt mutatták, hogy az együttélő párok körében alacsonyabb intenzitású a szenvedélyes szerelem, mint az udvarlás idején, vagy a házasság első éveit élő pároknál. Ez azért különös, mert azt gondolnánk, hogy az együttélési kapcsolat a szenvedély sodrásában jött létre, s ez a lángolás hosszú ideig tart. Ám kiderült, hogy manapság már ez sem a régi: az összeköltözések túlnyomó többsége inkább a kényelem, az anyagi indokok, a szexualitás könnyebb elérhetősége miatt jön létre.

Az a további tény, hogy az együtt élő párok közel fele később nem házasodik össze, s ha igen, akkor nagyobb a válás lehetősége, mint a házasság előtt együtt nem élő párok esetén, a kapcsolat minőségére irányította a kutatók fi-

gyelmét. E vizsgálatok az együttélési kapcsolatok törékenységet és a kapcsolati problémák sokaságát igazolták. Az együtt élők párkapcsolata viharosabb, konfliktusokkal terheltebb, mint az együttjárás, vagy a házassági kapcsolat. Nemcsak a konfliktusok száma nagyobb, hanem azok témája és kezelése is más. A kapcsolat jövőjére vonatkozó tervek homályossága vagy hiánya önmagában is konfliktusforrás.

Elköteleződés hiányában általában gyenge a kapcsolat megtartásának igénye, s ez az így együtt élőket kevésbé ösztönzi a konfliktusok építő, együttműködő megoldására, továbbá a harag, az agresszív késztetések kordában tartására. Ezzel is magyarázható az a tény, hogy az együttélésben kétszer olyan gyakori a verbális és fizikai erőszak, mint a házasságokban. Az elköteleződés hiányából adódó bizonytalanság arra ösztönzi a pár tagjait, hogy más területen keressenek fogódzókat. Rövid időn belül előtérbe kerül a karrier, az önérdek és a függetlenség hangsúlyozása.

A párkapcsolat jövőjének bizonytalansága nehezíti a kapcsolati szerepek formálódását, és nehézkessé teszi a partnerek származási családjával való viszony alakulását. A házasságkötési rituálék éppen az életciklusok közötti határvonalak világossá tételében segítenek és abban, hogy ezeket a határokat a család figyelembe vegye, s ennek mentén fogalmazza

újra a párral való viszonyát. A házasságkötési rituálé lezárja a korábbi életszakaszt, és megnyit egy újat, ennek hiánya a kapcsolatok minőségének és tartósságának hanyatlását eredményezi. Az előbbieket ismeretében talán már nem meglepő, hogy az együttélők körében a felek sokkal nagyobb kapcsolati elégedetlenségről számolnak be, mint a házasok, s ez a kapcsolat törékenysége egyik legbiztosabb előrejelzője.

Mára arról is vannak összehasonlító adatok, hogy miként alakul azok kapcsolata, akik együtt éltek, illetve akik nem éltek együtt házasságkötés előtt. A próbaházások körében a későbbi házassági kapcsolatban a következő hatások voltak megfigyelhetők: alacsonyabb a házassággal való elégedettség, nagyobb a válás valószínűsége, alacsonyabb a problémamegoldó képesség, a tártámogatás, gyakoribb a családon belüli erőszak, nagyobb a hűtlenség valószínűsége, alacsonyabb az elköteleződés mértéke és a kapcsolat minősége.

Elgondolkodtató

Kedves Olvasó! Egy Magyarországon nemrégiben végzett reprezentatív szociológiai felmérés adatai szerint a megkérdezettek elsöprő többsége átmenetileg ajánlottnak, kíváncsún tartotta a házasságot megelőző élettársi kapcsolatot, mert úgy gondolta, hogy a „próbaházasság” a legmegfelelőbb felkészülés a házasságra. Ön most mit gondolt erről? És milyen érzései keletkeztek a fentiek olvasása közben? Elbizonytalanodott? Aggódik? Dühöt érez? Esetleg csodálkozik? Nagyszerű! Akkor már legalább ketten vagyunk olyanok, akiket e jelenség „megmozgatott”, s bízom benne, többen is leszünk olyanok, akik gondolkodni fogunk, mitévők legyünk, hogy szűkebb, tágabb közösségünkben segítsük és megóvjuk az elköteleződésre épülő párkapcsolatot, a házasságot.

„Via Unitariana” Gyalogló Tábor

CZIRE SZABOLCS

Augusztus 12-én Segesvárról indult útjára az a 42 fős, idősebbekből és fiatalabbakból, unitáriusokból és más vallásúakból álló zárandokcsoport, akik hat nap alatt közel 150 kilométert, nagyjából 330 ezer lépést megtéve haladtak át Magyarzákodon, Raván, Bözödön, a martonosi lázon, Kismedeséren, Tordátfalván, Firtosmartonoson, Énlakán, Korondon, Székelypálfalván, Bencéden, Tarcsafalván, Nagymedeséren, Kiskedén, Nagykedén, Rugonfalván Székelykeresztúron, és persze a köztük levő sok-sok dombon és völgyön, erdőn és patakon. Az út, miközben kívül vezetett, belül kanyargott, és miközben belül folyt a küzdelem, kívül győztük a távot. Kívül a völgyek, belül az emlékek, kívül a kövek, belül a sziklák, kívül a gerincek, belül a vágyott jövőképek. Így haladtunk. A fizikai megterhelés, a lelki megújulás és a vallási-honismereti gyarapodás hármas célegysége mindvégig jelen volt. Lelassultunk, és megtapasztaltuk: a kevés gyakran több. Így még sosem láttuk ezt az eddig utakról ismert világot. A lassú gyakran gyorsabb. Mert ami lassúnak tűnik az ösvényen, megsokszorozódik az élményekben.

Első ízben, avagy minek még egy program?

Első ízben... így kellene kezdődnie egy ilyen híradásnak. Mert a Magyar Unitárius Egyház az idén első ízben hirdette meg a „Via Unitariana” Gyalogló Tábor a többi egyetemes és közel kéttucatnyi helyi, egyház-községi és egyházköri tábora mellett. De hát miért? Minek még egy program, amikor a nyár hemzseg az egyházi programoktól, és a szervezésben aktívabbak lihegve rohannak egyikből a másikba, az egyházi hírfelületek alig bírnak lépést tartani, a hívek pedig egyre nagyobb kínálatból válogathatnak? Talán azért, mert ez eléggé más. Itt nem kell másokat hallgatni, nem kell közönség lenni. Itt lehet közösen egyedül lenni. Itt a saját határainkat haladjuk meg, önmagunkat győzzük le. Itt a testünkkel kerülünk új viszonyba és ezen keresztül egész lényünkkel. Itt őseink öröksége soha nem látott arcát mutatja, ahogy a vadon felől közelítjük meg. Itt az egyetlen, kétségtelenül Istentől közvetlenül származó szentkönyvbe, a természetbe olvassuk bele magunkat lépteinkkel. Itt a templomok tényleges hajlékunkat jelentik, és az imának olyan más íze van. Itt az egymás terhének hordozása konkrét valóság. Itt olyanok is vannak, akiknek a kiírás legellenszenvesebb szava az „unitárius” volt, mégis eljöttek (misszió?). Itt megváltozhatsz, mert az Út megváltoztat.

Első ízben... Tehát a születéséről is ejteni kell pár szót. (Kérem a kedves Olvasót, hogy bocsássa meg bőbeszédűségem!) Évek óta foglalkoztatott egy nagyobb korosztálynak szóló tábor gondolata. A Konfirmandusok Mozgótábora a gyerektáborok célcsoportját korban szépen folytatta, de igény volt fennebb is jönni. Ugyanakkor valami olyant kerestünk, ami tábor ugyan, de élményében, mélységében mégis más, képes az előbbieket fokozódását lekövetni. Ami biztos volt, hogy az önismeretnek, a vallásos megélésnek sajátos és intenzív keretet nyújtó formáját keressük. Személyes vonatkozása a történetnek, hogy közben sokat

foglalkoztatott a lelassulás gondolata, a kevés (gyakran) több filozófiája, tehát valamiképpen mindezek együttes érvényesítése volt a feladat. A „megvilágosodás” Alpár öcsémnél jött, amit az újévi asztalnál térkép fölé hajolva hamar közös álommá és tervezéssé formáltunk. A bemutatott terveken átsugárzó lelkesezésben az egyházi vezetők osztottak és áldásukat adták. A szervezési út innen még fél évet tartott, de ennek részleteivel nem terhelnék senkit.

Annyit azonban még elmondanék, hogy január 6-án visszaérve Kolozsvárra azonnal a távlati vízió megírásával kezdtem. Bár ennek most az első évben csak egy része valósult meg, engedjék meg, hogy megosszam: „Népes csapat halad a völgyek ölén. Az alapmaghoz rövidebb távra becsatlakoznak helyiek. A gyaloglás célja nem egy állomás, hanem az út folyamán való tapasztalás. Az egyházközségek a zárán-

doklat állomásaivá válnak, mindenik sajátos tartalmat adva hozzá az úthoz. Ez a legnagyobb valóságos labirintus, amiben az állomáshelyeket a templomok jelentik. Szentföldi út. A helyiek tisztelettel néznek az úton levőkre, osztoznak az általuk képviselt értékekben, ezért saját termelésű ételekkel és italokkal kínálják őket. Mindenki szeret mindenkit. Áthatja a mozgalom nem csak az úton levők szívét, hanem a teljes egyházat. Sőt, más egyházakhoz tartozók is érzik ezt, mert nem a felekezetiiség, hanem az emberség művelése az út alaptartalma. Nem kell rohanni, nem kell sehová eljutni. Az úton kell lenni, nyugodtan, lelas-

sultan, eszmélten. A Mester együtt halad velünk, és mindegyre emlékeztet a minket körülvevő Isten országára.”

Kik ők, avagy a motivációk leltára

A szombat esti körbeülés azt vette számba, hogy ki milyen elvárással érkezett, és mi teljesült belőle. Azaz a motivációkra és az élményekre kérdeztünk rá. A két óra mélységében lett nyilvánvaló, amit a hét folyamán sejteni lehetett: sokféle út és sokféle élettörténet fonódott most úgy egybe, hogy közben mindenki a magáéban küzdött és változott.

Elhagyva a poétikus nyelvet, térjünk kicsit a tárgyszerűbb leíróba! Alapvetően négy, motivációk szerinti csoportot lehet felismerni a tábori résztvevők között, persze azzal, hogy egy embernél gyakran több is megjelenik.

A „túrázók”, akik azért jöttek, mert szeretik a gyaloglást, a természetjárást, és azok, akik elsősorban a testi megterhelést, az idősödés elleni küzdelmet, a saját fizikai tűrőképesség határainak a próbáját és túlhaladását keresték.

A „lelassulók”, a stresszből kilépni vágyók, a lelki terhek elől menekülők, az új belső utakat keresők, akik valamiképpen a múltat kívánták kigyalogolni magukból egy új önmaguk megtalálásnak reményében.

A „szülőföld szerelmesei”, akik elsősorban az útvonal miatt jöttek el, hont és történelmet keresve. Ahogy egyik résztvevő olyan szépen mondta: nagyapám és apám is bejárta ezt a vidéket, én is járni akartam, amit ők jártak, látni, amit ők láttak...

A „táborozók”, akik korábbi tábori élményeik bizalmában érkeztek.

A legcsodálatosabb az volt, ahogy többségünk végül mindenik hatott, ahogy a hatnapos gyaloglás igazi kemény fizikai próbatétellé, mély lelki tapasztalássá és szigorú önismereti kalanddá, a völgyek ölén mélyálmát alvó szülőfölddel való testközeli románccá és valódi tábori élménnyé vált egyszerre.

Néhány történet, avagy a gyaloglás csodája

S. az utóbbi években keveset mozgott, és ezt jópár fölő kiló szépen szemléltette. Túrázni jött. Először a cipő törte fel, aztán a combja görcsölt be, harmadik nap pedig hasmenés is gyötörte, alig vánszorgott. Minden lépést kísért a gondolat: nem bírom ki, feladom, megállok. Aztán még egy keserves lépés és még egy. A következő napokban látványosan könnyült a járása. A hatodik nap a székelyszerű Jézuskiáltóról könnyed kocogással ereszkedett be. A záróesten egy új emberrel ültünk az asztalnál.

Z.-nek, ahogy felállt a Tordátfalva fölötti erőpihenőből, egy izom megroppant a combhátában. Mereven kifeszülő lába minden lépésére eltorzult az arca a fájdalomtól. Még volt hat kilométer. Másnap a kocsit előre vitte. Lelki tusakodás, ima, masszírozás, a csapat szelleme, és persze az a valami, ami a szavakon túl van. A következő nap elindult velünk, sántítva, ki-mérten, de lelkesen. Ahogy kiértünk Korond határából, egyszerre eltűnt minden fájdalom, mintha soha nem is lett volna. A Talmud szerint Mózes is hamarabb lépett a tengerbe, mintsem annak vize ketté vált volna...

O. a harminc kilométeres második nap után íngyulladást kapott. Előre küldtük Martonosba, ahol másnap fánkkal és friss szörppel vártak a drága helyiek. Másnap reggel ott állt a kocsit, hogy bevigye Udvarhelyre. Szemében könnyekkel nézte a kocsit és nézett minket. Mindannyiunk tiltakozása és győzködése ellenére elküldte a kocsit, aztán szorosan bekötözte lábát, és nekivágott velünk a Firtosnak. A meredekebb részen sálat szorított a foga közé, hogy könnyebben viselje a fájdalmat, és titkolta könnyeit, hogy senki ne vádolhassa. És végigcsinálta. Közhely a változás? Közhely, hogy az út belül vezet? Hát mond-

ja azt valaki, hogy a lépést nem belül kell minden egyes alkalommal megtenni! Mondja azt valaki, hogy nem önmagunkban rúgjuk félre a köveket, hogy nem önmagunkban másszuk meg az akadályokat, hogy nem kényelmes, erőtlen és önző önma-

gunktól kanyarog az Út egy felvállaló, erős és nagylelkű önmagunk felé!

Hosszasan lehetne sorolni a példákat, hisz mindenkinek megvolt a maga démonja, fájdalma, keser-

ve, amivel küzdenie kellett. Ez tette érthetővé, hogy este a templomban a hálaadásunkban miért voltunk olyan megindítóan őszinték. Hogy miért volt az úton több a hallgatás, mint a szó, és az is mind kedves és emberi. Egész héten nem hallottam vádló szót, civakodást vagy panaszt.

A gyaloglás csodája juttatta eszünkbe, amit évek alatt elfelejtettünk: hogy mire képes testünk, hogy mennyi lelki és akarati erő van bennünk. Újra felfedeztük átlelkedő testünk, avagy testesült lelkünk eredendő harmóniáját. Újra felfedeztük a valódi fáradságot és az arra válaszoló valódi pihenést. Azt a nyugalmat és áldástengert, amit az ember csak vég-sőkig kimerült állapotában képes átélni.

A sosem látott szülőföld, avagy a vadon felőli látásmód

Közülünk többen jártak már ezeken a településeken. De mindig csak az utakon. Az utak hálójában ezek a kisebb és nagyobb települések valahogy elveszítik természetes beágyazottságukat, és egy mesterséges rendszer részeivé válnak. Mi kerültük az utakat. Talán kicsit azért is, mert Thoreau szellemében indulunk, aki figyelmeztet, hogy az út végül is a politikához vezet. A vadon felől közelítettünk. Itt élő őseink élettere így egészen más arcát mutatta. Ráeszmeltünk, hogy egy-egy falu milyen természetesen simul bele a tájba, hogy határai milyen óriási életteret kerítenek. A vadon először vágott erdőre váltott, aztán kaszált legelőkre, majd a gyümölcsfák jelezték a falu közeledtét, végül felbukkantak az első házak. Ezt a rendet csak néhány esetben sürgette meg a templomtorony, amely néha egészen a vadonig láttatva magát figyelmeztetett a középpontra.

Talán az elhallgatás bűnébe esnék, ha nem szólnék arról a fájdalomról is, ami falvaink és egyházköz-

ségeink mai valóságának láttán ott sajgott bennünk. Felkészültünk Orbán Balázsból és felkészültünk egyháztörténelemből, és így még inkább fájt, amit láttunk. Mentési terveket szőttünk. Üres házakat kellene felvásárolnia az egyháznak, és népesebb szegény családok beköltözését segíteni, akik a sok egyházi földvagyon műveléséből megélhetést nyerhetnének. Lehet, hogy lelkesültségünkben naivak voltunk, de valahogy éreztük, hogy az egyház lehet az utolsó emberi segítség. És közben hallgattuk a ravaiak mély keservét és értetlen döbbenetét, amiért felsőbb döntés miatt nem szolgálhat vissza az a fiatal lelkész, aki az elmúlt években elhitette velük, hogy van jövő, és aki mellé úgy oda tudtak állni, ahogy már maguk sem hitték volna, hogy kimentsék a közösség értékeit az enyészet markából.

Miért is szólnék bővebben eme fájdalomokról, amikor annyit beszélünk róla? Pontosabb, ha egy költőket parafrázálva úgy összegzem ebbéli látásunk tartalmát, mint: idillig lelassult pusztulás. Ez is része volt utunknak, igen fontos része. Mint ahogy része volt több helyen az élet akarásának sok félreismerhetetlen jele, például Kis- és Nagykede dombra épült közös fatemplomának újjászületését látni.

Zárásként, avagy jövőben el kell jönni

Tudom, hogy a programról nem szóltam, és a meglehetősen nehéz szervezési kérdésekről sem. Maradjon szakmai titok és személyes felfedezésre váró tudás mindkettő. Annyit azonban elárulok, hogy szervezői értékelésünkben arra jutottunk, hogy bár vannak továbbgondolandó feladataink, a tábor egyszerűen nem sikerülhetett volna ennél jobban. Köszönet ezért minden táborvezetőnek, a házigazdáknak, és mindazoknak, akik segítettek utunkat!

Nehéz egyházi keretben olyasmit szervezni, ami megváltoztathatja az embert. Még nehezebb olyant, ami megváltoztathatja a résztvevő lelkészeket. Most többen sokat változtunk. Próbáltuk megfutamodásra kényszeríteni mindazt, ami nem élet. Próbáltuk motónk szerint újratanulni a járást, újratanulni a látást, újratanulni a szülőföldet. Ehhez pedig az Örökkévaló mindvégig a legalkalmasabb időjárás és környezeti összhangot biztosította számunkra, legyen mindenkor áldott!

Kelet-Magyarország kincsei

SZÉKELY KINGA RÉKA

• Az egyházrészek újraegyesítése 2012 nyarán régóta dédelgetett álom beteljesedése volt számomra. Az egyházban – legalább – ne tartsuk fenn a mesterségesen felállított határokat. Ne mondjuk azt, hogy magyarországi unitárius és erdélyi unitárius, hanem mindannyiunkat lelkileg összekovácsolva mondjuk azt, hogy mi magyar unitáriusok vagyunk. A felemelő, ünnepélyes percek után, az erőt adó ima, az ünnepélyes aláírások és a fényképkészítések után egy egészen új úton indultunk el, és pedig az egymás megismerésének és megértésének az útján. A július 23-a és 26-a között lezajló kelet-magyarországi zarándoklat ennek az új útnak az egyik kezdő szakasza volt.

A gondnok-presbiteri értekezleteken világi vezetőink olyan lelkiségről tettek tanúbizonyságot, mely engem is magával ragadott, és azokon az értekezleteken határoztam el, hogy minél hamarabb folytatni kell a két országba szakadt unitáriusok közötti hídépítést. Meg kell egymást ismerjünk, tárgyilagosan szembe kell nézzünk önmagunkkal, majd lelkesen és kitartóan munkálkodnunk kell a közös cél, a boldog és elégedett földi élet megvalósításáért.

Kelet-Magyarország öt unitárius közösségét kerestük fel, harmincheten tizenhét erdélyi egyházközségből. Mind az öt hely egyedien varázslatos volt számunkra.

Kocsord a nyugodt, kiegyensúlyozott vidéki közösséget jelenítette meg számunkra, ahol az emberek elérhető közelségben vannak, ahol az emberek találnak időt arra, hogy erdélyi vendégeik számára megfőzzék a helyi étel-különlegességeket, ahol mindenki kincsként tekint a falu ékességére, a templomra. Kocsordon magunkra ismertünk, mert Vargyason vagy Homoródszentpéteren is hasonló összefogással vártuk volna a vendégeket, a templom megtelt volna, a kultúrotthon fel lett volna díszítve, az asszonyok főztje után jött volna a gazdagon megrakott süteményes tál, az ölelések és a kacagások; pont úgy, ahogy a kocsordiak tették velünk.

Nyíregyháza a szórványt jelenítette meg, ahol az unitárius közösség létszámát tekintve elenyésző, de emberi minőségét tekintve hatalmas. A Nyíregyházi Főiskolán, a megyeházán és a polgármesteri hivatalban kitüntetett vendégfogadásban volt részünk, mert a nyíregyházi unitáriusok szívükön viselték Erdélyből érkező hittestvéreik látogatását. Nyíregyházán is magunkra ismertünk, mert eszünkbe jutott Gyergyószentmiklós, ahol kicsi, de mégis erős a közösség, mert egyes emberek életvezetése, hite, felelősségvállalása és odaadása irányt mutatón kimagaslik az átlagos többségből.

A **miskolci** unitáriusok egyenesen kimentettek minket a technikai okok miatt leállt járműből, amit aztán hosszasan tartó beszélgetés és vacsora követett. A lelkész házaspár elmesélte a sok gonddal küszködő közösség múltját, majd a reményteljes jelennel ismertettek meg, amit mi magunk is megtapasztaltunk az odaadó hívek társaságában. Örvendtünk annak, hogy nagy lelkesedéssel beszéltek terveik valóra váltásáról. Hisszük, hogy meg tudják alapozni azt a gyarapodó közösséget, amire vágynak, s másoknak is át tudják adni azt a boldog életérzést, ami napfényként sugárzik le róluk. Miskolcon is magunkra ismertünk, mert eszünkbe jutott a kovásznai leányegyházközség, akik ugyancsak más felekezet épületében gyűlnek össze, és tanúi az igazi ökumeniának.

Debrecenben örvendtünk a szép unitárius templomnak, ami a hatalmas református nagytemplom árnyékában aprónak tűnik ugyan, de igazi otthoni hangulatot áraszt. Örvendtünk annak, hogy az egyházközség elindult az önállósodás útján, hogy elég erősnek érzi magát ahhoz, hogy a második legnagyobb magyarországi városban otthona legyen az unitáriusoknak. Debrecenben is magunkra ismertünk, mert Szováta jutott eszünkbe, és azok a megerősítő egyházközségeink, melyek nőni tudnak, nőni mernek.

Füzesgyarmaton is nagy odaadással fogadtak, elhalmoztak a testvéri szeretet kedvességével. Örvendtünk a szépen feljavított templomnak és a templom melletti kopjafáknak. A felénk szálló versekből és énekekből éreztük a szülőföld és az anyaszentegyház iránti olthatatlan szeretetet. Füzesgyarmaton is magunkra ismertünk, mert az erdélyi falvakból és mezővárosokból is gyakran mennek el külföldi munkára az emberek, de hála Istennek mindig maradnak otthon is, hogy legyen, aki a tüzet égve tartsa.

A mi lelkünk tiszta lángra gyúlt a kelet-magyarországi hittestvéreink irántunk tanúsított őszinte szeretetétől.

Bartha Zsuzsa, Kriza János, Lakatos Csilla, Pap Gy. László és Balácsi László lelkésztestvéreink úgy fogadtak, mint ahogy a rokonszerető emberek teszik, őszintén, szeretettel, tréfával és áhítattal.

Mi, harmincheten, tizenhét egyházközségbe vitük el a jó hírt: Kelet-Magyarországon minden unitárius otthonra találhat, és minden hitet kereső ember reménykedve kopogtathat az egyház ajtaján.

Isten tartsa meg mindazokat, akik az egyházrészek újraegyesítéséért oly sokat tettek. A zarándokoknak pedig adjon a jó Isten megpihenést és lelki nyugalmat.

HARMÓNIASAROK

Létező valóságok

**FERENCZI
ENIKŐ**

Vannak tapasztalások, melyeknek mindannyian részesei vagyunk, találkozzunk velük, érezzük, de nem tudjuk megmagyarázni őket. Talán azért, mert minden fejtegetés a ráció munkája, amivel megpróbáljuk értelmes és érthető szavakba önteni azt, amit átéltünk. Az érzelmek pedig időnként legyőzik az értelmet. És megfogalmazni azt, amit az ember időnként érez, szinte lehetetlen. Így hát különbözőképpen viszonyulunk hozzájuk. Van, aki tudja, hogy mindez a lét igen különleges többlete, ami által más-ként tájékozódunk a világban, és nem kell értelemmel magyarázgatni. Van, aki elfojtja rációval (lelkigondozóként sokat tudnék mesélni arról, hogy mi minden körül az elfojtás dobozába és menyire váratlanul és milyen erővel képes ez időnként kitörni) azt, amit nem ért vagy nem akar érteni. Ilyenkor mintha az értelem győzne. És van, aki az egyszerűség kedvéért kijelenti, hogy ezek a dolgok nem is léteznek. Így nem is kell bajlódni velük. Struccpolitika. Ennél már csak egy kicsivel jobb az a reakció, hogy ez nem az én világom. Érzem, hogy valami különös, de nem tudom megmagyarázni, félek, hogy bizonytalanná vagy sebezhetővé tesz. Inkább ne tartozzon hozzám, ne legyek részese. Vajon durva lennék, ha azt mondanám, hogy gyávaságnak tűnik? Vagy elfogadhatóbb, ha menekülésnek vagy fojtásnak nevezem? De hát mindenki maga dönti el, hogy miként akar élni, és mit szeretne meg tapasztalni.

Pedig mintha bizonyos történetek meghatároznák az életünket: Istennel való létformáló találkozások; különös kapcsolatok átélése; misztikus élmények; álmok; meg-

érzések. Igaz, hogy fejre tudnak állítani sok mindent, és páli fordulatokat hozhatnak, de születhet ezekből minőségibb élet, emberibbé válás, és lehetnek Istennel való mély kapcsolatunk megtapasztalásai.

Van, aki ezekkel él. Van, aki ezek nélkül.

Egy számomra nagyon fontos ember, akivel sorsdöntő volt személyesen találkozni, a következőt írta: „Akinek nem volt misztikus élménye, az olyan, mint aki színt nem látott soha, mert vakon született, és próbáljuk elmondani neki, milyen a piros. Ilyen a misztikus élmény. Aki nem élte át, az eszével esetleg képes fölfogni, de ha magában az élményben nem volt része, nem képes átélni. Aki sosem volt szerelmes, annak hiába magyarázom, hogy az mi a csuda.” (Polcz Alaine)

Hogy lehet megmagyarázni értelemmel azt, amikor az ember egy érzéssé válik? Hogy lehet megmagyarázni, hogy vannak sorsdöntő találkozások? Hogy lehet megmagyarázni a hitetlennek azt, hogy milyen az, amikor Istennel harmóniában éled az életet?

Vajon kell magyarázni mindent?

Én hiszem, hogy sok különleges tapasztalásban lehet részünk, ha nem győznek le a félelmeink. Irányt adók lehetnek útvesztőinkben. Ezek a különleges dolgok, amiket érzünk és átélünk, nem véletlenek. Nem kell értelemmel túlmagyarázni, hanem élni kell őket.

Úgy tűnik, hogy az embereket valahol mégis foglalkoztatják a „rejtett dolgok” vagy „rejtett üzenetek”. Bizalmas körben vagy kapcsolatban próbálnak ezekről mesélni. Idetartoznak az álmok is. Sok kliensem és betegem mesél ar-

ról, hogy mit álmodott vagy mit szokott álmodni. Tudjuk, hogy az álmaink is mi magunk vagyunk, meghatároznak minket, de nem mi irányítjuk azokat. Nem hiába, hogy szakemberek annyit foglalkoztak és foglalkoznak velük. Álmodunk félelmeinkről, vágyainkról, és néha mintha jövőnket meghatározó képek is felsejlenek. Hát nem különös? Meg tudjuk őket magyarázni? És vannak, akik nem álmodnak. Mondom, hogy olyan nincs, mert mindenki álmodik, csak legfeljebb nem emlékszik. De segítsen nekem ebben is egy Polcz Alaine-idézet:

„Mindenki álmodik, olyan nincs, hogy valaki ne álmodjon. Csak sokan nem emlékeznek rá. Azok, akik nem emlékeznek az álmaikra, rendszerint nincsenek közvetlen kapcsolatban a tudattalanjukkal. Vagy annyira félünk tőle, hogy inkább nem emlékezünk. Sokan elfojtják az álmot, sok mindent elfojtanak, nem tudnak a tudattalanjukkal kapcsolatba lépni. Pedig szükség van rá, mert az ember a tudattalannal, a tudattal és a tudat fölötti résszel együtt teljes egész. Elfajtott problémákról, meg nem engedett, elfajtott vágyakról is szól.”

Én hiszek az összhangban. Tudom, hogy az értelem és érzelem kiegészíti egymást. Egymás mellett és nem alárendelt viszonyban kell legyenek. Hiszem, hogy összhangot kell teremtenem a tudattalannal, a tudatos és tudat fölötti létezésünkben. Tudom, hogy nehéz tudatos emberként élni, bevállalva önmagunkkal való szembenézésünk és életünk történeteit. És nehéz ébernek lennünk, hogy ne menjünk el a szinte rejtett, ám igen fontos dolgok mellett. Ezek létező valóságok.

FOHÁSZ

„Mert Isten akarata az, hogy jót cselekedve némi sátságok el az értelmetlen emberek tudatlanságát.” (1Pét 2,15)

VAGYAS
ATTILA

Mindenható Istenünk, szerető Atyánk!

A Tebenned való bizalom, a gondviselő jóságod iránt érzett gyermeki hála nyitja meg ajkunkat a szólásra. Mert érezzük, hogy szükségünk van a mindennapok dimenziói között, az emberi gyarlóságok megemésztése közepette egy olyan pillanatra, amelyet Rád figyelve töltünk, és ahol elmarad tőlünk minden, ami esendő.

Te úgy hívsz magadhoz, amint vagyunk: fáradtan, piszkos lélekkel, békétlenül, gyarlóságokkal, csalódásokkal tele. Lelkünk előszobájában lesúroljuk arcunkról az emberi verejték és a hétköznapi porából keménnyé formálódott álarcunkat, mert tudjuk, Előtted csak valódi önmagunkként állhatunk meg. Vágyódunk a közeledben lenni, vágyódunk olyan tisztának lenni, amilyennek Te terem-

tettél minket, mint amilyen esti fürdetés után a gyermek: tiszta, elringatott, Atyai kéz által simogatott. Lelked erejével kérünk Atyánk, légy most mellettünk és szenteled meg szívünk érzéseit, gondolatait.

Amilyen töredelemmel valljuk, hogy a hétköznapi gondjai és megpróbáltatásai között sokszor megfélemedezünk Rólad, épp olyan nagy lelkünknek öröme, hogy újra meg újra megtalálhatunk Téged. Atyánk, sokszor sóhajtok Hozzád a mindennapokban. Van úgy, hogy lelkünket roskadozva visszük színed elé, hogy balzsamozz, ápolj, biztass. Van úgy, hogy megtörik a fény, és éltető sugaraid távol esnek tőlünk. Kérünk, erősítsd ilyenkor hitünket, hogy megmaradjunk Nálad. Ha a bánat vagy a fájdalom homályosítja el szívünket, akkor is Téged keresünk, kétségünk között is Hozzád

menekülünk, a mélységeinkben érezzük meg leginkább, Te a tenyeredben tartod életünket, mindenütt a Te atyai szereteted örökös felettünk.

Áldott légy az irántunk való jóságodért. Legyen áldott szent neved a nekünk juttatott boldog percekért, minden olyan pillanatért, melyekben Rád találtunk. Áraszd ránc Atyánk jóságodat azzal, hogy megbocsátasz nekünk vétkeinkért. Bocsásd meg, ha elfelejtettünk volna Rólad, a Te világosságodról, és teljes lényünket hatalmába kerítette a sötétség.

Mosd meg lelkünket, ha kell könnyeink záporában, aztán szárd fel szereteted napsugarával, hogy tündököljön arcunk a mosolytól, hogy olyanok lehessünk, mint a megtisztult lélek hálaadó fohásza, mely Téged dicsőít most, és minden időben.

Ámen.

Óvodás lovagok és hercegnők Szinden

Az Unitárius Óvodáért Egyesület és a Kolozsvári Unitárius Óvoda 2013. július 14–19. között első alkalommal szervezett nyári élménytábort, melynek a szindi unitárius egyházközösség paplaka adott otthont.

A részvétel „kétszintes” volt. Az Unitárius Óvodába járó gyermekek közül átlagosan harmincöt óvodást reggelente szállítottunk a helyszínre, ahonnan az eseménydús foglalkozásokat, az ebédet és a pihenést követően késő délután visszatértünk Kolozsvárra. A résztvevők másik körét tényleges táborlakók alkották: tíz felnőtt (óvónők, szervezők) és harminc

gyermek vasárnap délutántól péntek estig folyamatosan Szinden tartózkodtak. Ez utóbbiak nagy része kisiskolás korú gyermek volt, többnyire az óvodás táborozók testvérei.

A gondosan előkészített tevékenységek meghatározott program szerint töltötték ki a tábori napokat. A gyermekek délelőttönként két-három órás élménypedagógiai foglalkozáson vettek részt, melyek a csoportos szociális kompetenciákra irányultak, és az együttműködés, az empátia, a bizalom, valamint a felelősségtudat fejlesztését célozták. A kiscsoportos tevékenységek egy részére az unitárius templomudvar csendjében került sor. A délutáni és az esti játékok témaköre – a helyszínből

is adódóan – a Szent László-legendákra épültek, *Lovagok és hercegnők* címmel. Emellett kézművesfoglalkozások, homokozás, hintázás, fürdőzés, szabadtéri játékok zajlottak a paplak füves udvarán. Napközben többször is lehetőség volt mesehallgatásra, társasjátékozásra és más, kötetlenebb foglalkozásokra. A sporttevékenységek helyszíne a helybeli iskola udvara volt. A kisiskolás gyermekek egy nap a Tordai-hasadékban vettek részt felejthetetlen kiránduláson.

A tábor fő támogatói a résztvevő gyermekek szülei, a Nemzeti Együttműködési Alap és a Bethlen Gábor Alap voltak. Köszönet érte mindenkinek!

KRIZA GYÖNGYI

Mit jelent magyar unitáriusnak lenni?

A Magyar Unitárius Egyház Hitéleti, missziói és nevelési ügyosztálya által Mit jelent magyar unitáriusnak lenni? címmel meghirdetett esszépályázatra 23 pályamunka érkezett be. A beérkezett írásokat a Hitéleti, Misszió és Vallás-erkölcsi-nevelési Bizottság hivatalbeli tagjai bírálták el. Eredményhirdetésre a Főtanács 2013. június 28-i ülésén került sor. Lapszámunkban a második díjat elnyert esszét közöljük.

Egymás mellett valódi felebarátként

Az unitárius felekezettel való kapcsolatáról írni nehéz, de kellemes feladat. Nehéz, mert családjunk nem unitárius, és ebből kifolyólag sokkal inkább egy hangulatról kell értekezni, mintsem konkrét, aktív hitéleti élményekről. Ugyanakkor kellemes, hiszen az unitárius egyházzal való viszonyra gondolva egészében véve derűs, bizakodó és nagyon emberi hangulatok szállnak meg.

Kezdetben vala ama bizonytalanság, amely mind közül a legégetőbb: gyerekeink sorsa. Kies vidékeinkre jellemzőn, ez a nyugtalanító érzés igen hamar betört családjunkba: elsőszülöttünknek óvodába kellett volna mennie. Feleségem időben érdeklődni kezdett akkori lakhelyünk közelébe eső megfelelő intézménynél. Ott nemes egyszerűséggel azzal kezdték a párbeszédet, hogy neki mi a foglalkozása és hát a férjének micsoda. Ezek után eszükbe jutott, hogy esetleg a gyerek felől is érdeklődjének. Ámde mindenféle bemutatkozási lehetőség előtt tudatták, aki abba az óvodába beteszi lábát, az érettség megfelelő fokán kell álljon, mert nem hajlandóak pelenkát vagy más alantas dolgot kézbe venni. A párom illendően elbúcsúzott, s otthagytta a remek oktatási intézményt. A keresgélési folyamatot félbeszakította a beköszönő nyári vakáció. Az idő szorított, baráti tanács alapján jöttünk el a Kossuth Lajos utcába. Szeptember legelején történt, s szerencsénkre találtunk ott valakit. A fiatal hölgy barátságosan fogadott, kedvesen tudatta, hogy egy picit későn érkeztünk, de valamit tesz, hiszen a gyerek nem maradhat az utcán.

A hölgy valóban úgy szervezte a dolgokat, hogy fiunk két és fél évesen az Unitárius Óvoda közösségének tagja lett. A barátságos csemetét jó hangulat várta. Nagyon hamar beilleszkedett, s olyannyira megszokta, hogy három évvel ezelőtt szinte szólni kellett neki: gyermekem, az ősztől iskolába kell menni.

A kisebbik fiúknak, aki tartózkodóbb természetű, egyáltalán nem esett nehezére beilleszkedni. Remek óvó néni várta, és a bátyja csoporttársaként. Az évek folyamán az óvó néni vagy a személyzet tagjai cserélődtek, de mindig jó pedagógusok és kedves dadák ölelték magukhoz a gyerekeket.

Röviden: azt tapasztaltam, gyerekeink szívesen jártak ide. Változatos program, meglehetősen szabadság, színes világ fogadta őket. Jelenleg is, iskola után, minden nap be kell mennünk az óvodába.

Ez a bevezető, óvodáról szóló rész lehet, hogy kicsit hosszúnak tűnik. Ám elmondom, szándékosan történt így. Ugyanis az a véleményem, élményeinket, kapcsolataink sorsát, legtöbbször meghatározza az első találkozás, ha úgy tetszik, a kiindulási pont mikéntje. Családjunkban nagyon pozitív benyomást tett az akkori találkozó, s ez a fonal tovább pörög-sodródik, nem szakadt el. Hiszen a valamikori óvoda állapotot most már magasabb fokú tanodára cseréltük, mindkét gyerek iskolás a János Zsigmond Unitárius Kollégiumban. Ezek hát az alapkövek, amelyekre tovább épülhet a barátság, különböző vallások közötti kapcsolat.

A kő, mint a levegő után a természetben leggyakrabban előforduló anyag, nagyon gyakran kerül alkalmazásra. Ez így volt a múltban is, és, a mindenkor gyakorlati haszna mellett, bizonyos fokig jelképpé vált. Koroktól függetlenül, az ember – ha tartós építményt akart készíteni – ezt az anyagot vette igénybe. Jellemző, hogy azok az építészek, akik az örökkévalóságnak szánták műveiket, köveket használtak. Alkalmanként az ember keze pusztítóbb, mint a természet, de szerencsénkre még így is sok alkotás, évezredek távlatából is, megcsodálható. A kőnek tartása van, mondhatni karakteres anyag, melynek, ha tiszteletben tartják eredeti jellemzőit, sokkal inkább alkalmas a monumentalitásra, mintsem kicsinyes dolgokra. Ugyanakkor a kő nagyon ellenálló. Használható, bírja az időjárás viszontagságait, újból és újból megérinthető. A belvárosi unitárius templom mellékbejáratánál áll az a kő, amelyről – a hagyomány szerint – Dávid Ferenc prédikált. Ott van, nincs elkerítve, kiemelt védelem alá helyezve. Mi is ráállhatnánk, s különösebben nem sérülne. Ha nem tesszük, csupán tiszteletből van ez. Örülök, hogy ennyire közel van, elérhető egy tárgy, amely ma már jelkép. Alapkő, a szó szoros értelmében. Egy ember szólt róla a tömegekhez, egy ember, aki miután katolikus volt, majd református püspök, a végső igazat az egy Isten-hitben vélte meglegelni. Egyes források szerint, idős korában ezt a határt is feszegetni kezdte, de az is lehet, hogy egyszerűen a politikai vezetők vallási szűklátókörűségének áldozata lett. Ilyen múlttal, nyilván, sok mindenben átment, s bizonyos fokú nyugtalan természetet tükröz, ám ez számomra az emberi jellemvonásokat emeli ki. Valahogy sikerült – a legtöbb nagy vallásalapítótól, vallási vezetőtől eltérően (igaz: ez többnyire nem az ő hibájuk) – a történelmi időközön át is hús-vér embernek

maradni. És lobogó egyénisége ellenére, vagy inkább azzal együtt, örvendhetünk annak a csodálatos ténynek, hogy elsősorban Dávid Ferenc tevékenységének köszönhető, hogy Erdély a vallási tolerancia jelképe lett Európában. Ez az az örökség – a türelem, a mások iránti nyitottság, ha úgy tetszik: az élni, és élni hagyni elv gyakorlása – amely számomra, más felekezetűként, az unitárius egyházat szimpatikussá tette.

Az iskolában a diákoknak felekezeti hovatartozásuknak megfelelő vallásóra biztosított. Aztán van egy közös, unitárius hitű gyülekezés is, a préces. Nagybiblik fiamat (a kisebbik egyelőre csak előkészítő osztályba jár), aki egészséges gyerekként igazi hétalvó, nem zavarja, hogy a hét egy napján korábban kell iskolába menni. Nem tagadom, régi beidegződések alapján, úgy képzeltem, ismét egy plusz valamit „talált ki” az iskola, mert így kívánja valamiféle rendszer. Eleinte – mintha bűnös lennék a „préceses nap” reggelén félórával megkurtított alvásért – szinte együtt érzően ültem gyermekem mellé, s kérdezgettem, milyen a préces. Ő ilyenkor élénk lett, s hol derűsen, hol elgondolkozva mesélt az ott tapasztaltakról. Mostanában is érdeklődöm. Érdekesnek találja, s bár nem fogalmazza így meg, látom rajta, tanulságos dolgokat lehet ott hallani. Ám ez még nem minden! Remek dolog történik az imateremben: párbeszéd folyik az egyház embere és több száz gyerek közt. Bárhonnan nézem, igen komoly tevékenység ez, hiszen komoly súlylyal bíró kérdések kerülnek terítékre, melyről a gyerekeknek is lehet véleményük. Ők érzik ennek felelősségét, s annak függvényében kérdeznek, válaszolnak. Az ilyen fajta nevelés nagyban hozzájárul, hogy a jövő

generációja ne felszínesen gondolkodjon, s ugyanakkor, a legkomolyabb témáról is legyen véleménye. Felelősen éljen, cselekedjen.

Úgy tűnik, az emberek általában szeretik a csillogást. Valamiért vonzónak találhatik a pompa és felhajtás. Ennek oka számomra ismeretlen. Feltételezem, valamiféle reményt nyújt, s egyszersmind áfium a szürkeségbe hajló életek áldozatainak. Az ilyen fényesség társutazója, hogy előjáróik gyakorlatilag elérhetetlenek. Talán jól van így is, ám én sokkal jobban kedvelem azt a valós élethelyzetet, amely már többször megtörtént velem, például a Dávid Ferenc utcában:

– Jó napot kívánok! – köszönök. – Jó napot kívánok! – válaszol az unitárius püspök. És látván gyerekeim, akikkel éppen az iskolából jövünk, mosolyog.

Különbözőbb elvárásaim nincsenek általában az egyházzal szemben. Ki mennyire támogatja az embereket – minden felekezet tegyen belátása szerint. Szmély szerint azokat a szervezeteket tartom a legtöbbre, amelyek úgy tesznek valamit embertársaikért, hogy ezért sem dicséretet, sem külön köszönetet nem igényelnek. „Egyszerűen” csak vannak és teszik dolguk. Az ilyen tevékenységnek – a látszatoktól eltérően – van eredménye, s a legcsodálatosabb benne az emberi kitűnni vágyás visszaszorítása. Ha úgy tetszik: az önzetlenség. Ez a fajta nyitottság, barátságos viselkedés hasznosabb és százszor hatékonyabb bármilyen agyonreklámozott, vehemenciával dúsitott hittérítésnél. Szabad utat biztosít a közeledésnek, egymás kölcsönös megértésének, megbecsülésének. Bennünket pedig összetart. Megtart.

BÖJTHER PÁL

Nagyvilág

• Felavatták Márton Áron püspök szobrát

Az egykori római katolikus püspök egészalakos szobrát Gyulafehérváron, az érseki palota udvarán avatták fel. Az érsekség 2012-ben hirdetett meghívásos pályázatot a szobor elkészítésére, melynek eredményeként Gergely Zoltán kolozsvári szobrászművész kapott megbízást a néhai püspök alakjának megformálására. A művész olyan kompozíciót javasolt, amelyben az ülő püspök közelében két szabad padot is elhelyeztek.

Márton Áron 1896-ban született Csíkszentdomoson, 1939. február 12-én szentelték fel a Gyulafehérvári Főegyházmegye püspökévé. 1944-ben fel-emelte szavát a zsidók deportálása ellen, amiért az akkori magyar hatóságok kiutasították Kolozsvárról. 1949-ben a kommunista hatóság letartóztatta, 1951-ben életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték, 1955-ben nemzetközi nyomásra szabadon bocsátották. 1956-tól 1967-ig nem hagyhatta el a gyulafehérvári püspökség épületét, de látogatókat fogadhatott. Már-

ton Áron – a börtönéveit leszámítva – Gyulafehérváron töltötte püspöki szolgálatának idejét. Akkor is a román többségű dél-erdélyi városban maradt, amikor a II. bécsi döntés következtében Észak-Erdély magyar közigazgatás alá került. 1980-ban hunyt el. (Forrás: MTI)

• Mélyponton a szentföldi keresztények száma

A szentföldi keresztény közösség a lakosság 2 százalékára csökkent, történelmileg ez az eddigi legkisebb számarány. William Shomali jeruzsálemi segédpüspök, Palesztina és a jeruzsálemi latin patriarkátus helynöke által közölt adatok alapján Izraelben a keresztények aránya 2 %, Palesztinában 1,25 %, Jordániában 3 %. A három országban ez összesen 400 ezer keresztényt jelent. „Kevesen vagyunk és még megosztottak is, 13 különböző egyházhoz tartozunk, amelyek 3 nagy csoporthoz tartoznak: a katolikushoz, az ortodoxhoz és a protestánszhoz.” (Forrás: Magyar Kurír)

K. B. Z.

Tordai-hasadéki Unitárius Találkozó

A Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör vezetősége augusztus 17-én, szombaton hagyományteremtő céllal szervezte meg a Tordai-hasadéki Unitárius Találkozót. A Tordai-hasadék magyarpeterdi oldalán tartott találkozóra több mint 700 személy érkezett, akiknek megadatott az a lehetőség, hogy unitárius hitükben, illetve az együttlét révén közösségi öntudatukban megerősödjenek és gazdagodjanak.

A rendezvényt Pálfi Árpád egyházköri felügyelőség gondnok köszöntése nyitotta meg, majd szabadtéri istentiszteletre került sor, ahol Koppándi Botond teológiai tanár mondott egyházi beszédet. Ezt követően Dimény József esperes köszöntötte az egybegyűlteket, amit a Szentmihályi Vegyes Dalkör fellépése, a Magyarországról érkezett Dezső Erzsébet éneke, valamint a tordatúri Boglya néptáncegyüttes előadása követett. Érdekes színfoltja volt a találkozónak az a két fehér galamb, amelyeket Solymosi János egyházköri felügyelőség gondnok hozott magával és engedett szabadon. A galambok az unitáriusok szelídségét, valamint a reményt jelképezték az egybegyűlték számára. A nyitómozzanat után választható tevékenységekre került sor, ezzel párhuzamosan pedig 12 üsttel kezdetét vette a főzőverseny is. A gyermekek számára különböző foglalkozásokat kínáltak a szervezők. A legifjabbak örömmel vettek részt az ügyességi játékokon, illetve türelmesen várták a sorukat az arcfestésre. A fiatalok az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet tevékenységeibe kapcsolódhattak be. Az előadásátokban Csécs Márton Lőrinc torockói lelkész beszélt Jézus szerepéről az unitárius vallásban, őt Gyerő Dávid egyházi előadótanácsos, kolozsi lelkész követte az egyházzal mint jellegzetes közösségről tartott előadásával. Végül Gergely Edó az egészségről beszélt a sátorban szép számban összegyűltnek. Mindeközben íjászkodásra, valamint a Tordai-hasadékot ismertető túrákra is sor került. Aki a felsoroltak közül nem tudta

kiválasztani a számára megfelelő programot, az az egyházkört bemutató alkalmi kiállításon ismerkedhetett az unitárius egyházközségek sajátosságaival. Délben került sor a gulyásfőző verseny értékelésére, majd mindenki kiválaszthatta azt az üstöt, amelyből

ebédelni kívánt. A verseny eredményétől függetlenül elmondható, hogy minden gulyásfőző személy a legjobb tudása szerint igyekezett ízletes falatokkal megajándékozni a többieket. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a 12 üst tartalma szűk óra alatt el is kelt. A délutáni programrészt a Torockói Kriza János Kulturális Egyesület Fúvószenekarának az előadása nyitotta meg. Őket a Tarisznyás Együttes fellépése követte. Öröm volt nézni, amint a Magyarországról érkezettek együtt énekelték népdalaikat a színpadon előadó művészekkel. A rendezvény végül délután hat órakor Dimény József esperes búcsúszavaival zárult.

A szervezők nevében köszönetet mondunk mindazoknak, akik részt vettek a rendezvény megszervezésében és kivitelezésében, és hálát adunk Istennek, hogy lehetővé tette számunkra ezt az ünnepet. A rendezvény sikere arra buzdít, hogy jövőre is megszervezzük ezt a találkozót.

KOLOZS-TORDAI EGYHÁZKÖR
ESPERESI HIVATALA

Másfél nap Csodaországban

Izgatottan vártam július 23-át, mikorra vakációs foglalkozást hirdettünk a sinfalvi óvodás korú gyerekeknek. Amint megérkeztek a tevékenységvezető szamosújvári cserkészek, felkerült a Csodaország felirat a papírok kapujára. Az udvar és a tanácsterem átalakult, a cserkészek jelmezbe bújva várták a közönséget.

A kalapos Bolond és a vekkerével ide-oda futkosó Nyuszi hamar elbűvölte az apróságokat, akik lelkesen vettek részt a különböző próbákon, hogy Alizt visszakaphassák a Királynő fogságából. Rajzolás, ügyességi próbák, énektanulás és sok-sok játék estére kis csapatokká alakultak a résztvevők.

Másnap az I-VI. osztályosok léptek be Csodaország kapuján. Csákót és kardot készítettek, hogy Alizt megvédelmezhessék. Ki bátrabban, ki félénkebben, de minden próbát végig vittek. A közös ebéd erőgyűjtésként is szolgált az akadályverseny előtt. Mindkét este tábornőznél zárult a program énekkel, játékkal.

Úgy láttam, hogy a 13 gyerek, aki részt vett ezen a tevékenységen, maradandó élménnyel gazdagodott, hisz jövőre is visszavárják a lelkes fiatalokat – Tuliát, Imolát, Emesét és Izabellát –, akik egy napra vagy pár órára Csodaországot varázsoltak elének. Kívánunk eredményes munkát és kitartást nekik, hogy még sok gyerekeknek szerezenek ehhez hasonló szép együttlétet.

PÁLFI ILDIKÓ

Nyári hálaadás Homoródszentpálon

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

• „Szervusz, Tamás! Márványtáblát szeretnénk avatni Pálffy nagyapád emlékére augusztus 11-én, vasárnap! Az avatási ünnepségen beszédet kellene mondjál! – közli Forrai Tibor homoródszentpáli tanár, művelődésszervező, s én meglepődésemben néhány másodpercig szólni sem tudok. „Márványtábla? Nagyapám szerény életvitelű ember volt, egy márványtábla készítése nem olcsó mulatság!” – így én. „Azt csak bízd rám! Nagyapád élete munkáját adta ennek a falunak, ennyit megérdemel az utókortól.”

Homoródszentpál, unitárius templom, 2013. augusztus 11. vasárnap, 11 óra.

A főbejáraton Simó Sándor székelyudvarhelyi köri esperes és Tódor Csaba helyi lelkész palástosan lépnek be a templomba, a karzatból Tódor Éva énekvezér orgonajátéka hallatszik. Amint azt Forrai tanár előre jelezte: az augusztusi „uborkaszegzon” ellenére is szép számban vagyunk a templomban. Több mint negyven férfit számolok meg, és legalább másfélszer annyi nő jött el a megemlékező, ünnepi istentiszteletre. Száz lélek – mondom magamban –, nagyapám pedig már ötven éve a temetőben pihen.

Csendő hangon szárnyal az ének, méltóságteljes szószéki imával emelkedik lelkünk az Örökkévalóhoz. Az ünnepi beszéd bibliai alap gondolata átszövi a prédikációt. Az esperes mondatai a hallgatóság „közelségébe” hozzák az ötven éve elhunyt kántor-tanító, iskolaigazgató, egyházi zeneszerző, karvezető, író és népművelő szellemi arcát, emberi tartását, áldozatvállaló életét, értékteremtő munkásságát.

A prédikációt hallgatva verssorok elevenednek meg bennem: „felidézem életpályád munkásságod fákllya ember / fényhordozó élet voltál nemes ember-szeretettel / a sírhantod ötven éve orgona a temetőben / önmagamban hangod hallom noha soha nem hallottam / énekvezér baritonod miként szárnyal a templomban / e vasárnap ünneplőben énekelnek nemzedékek / csodálatos ez a dallam ősi erő szentségérzet”.

Kézfogások rendjén egy-egy fényképes könyvjelzőt adhatok a megemlékező istentiszteleten résztvevőknek. A fotó 1943-ban készült, akkor hatvan éves volt néhai Pálffy Ákos. Időrendben tehát hetven évvel ezelőtt készült képről van szó. Ezért is szívbemarkoló a nyolcvanas éveikben járó szépkorúak vallomása: „Engem is/minket is tanított, milyen áldott, jó ember volt Pálffy tanító úr!”

A portikusban már kórusruhába öltöztek be a Pálffy Ákos Vegyeskar tagjai, s szép, rendezett sorban vonulnak a László Gyula Általános Iskola templom felé néző oldalán elhelyezett emléktáblához. Előbb

Csepilek István, Zsámbék önkormányzatának, az ot-tani önkéntes tűzoltóságnak, valamint a Zsámbéki Erdélyi Baráti Kör jelen levő tagjai nevében fogalmazza meg jókívánságait.

Az emléktábla-avató beszéd alapját annak a dísz-oklevélnek a szövege képezi, amelyet Pálffy nagyapám egykori tanítványai adományoztak „életmesterrüknek” nyugdíjazása alkalmával munkássága elismerésül. A színes tusrajzot (eredeti szépségében maradt meg az ősi székely jelképekkel, valamint a Csodaszarvas mondabeli szereplőkkel) kettőszáznyolcan látták el kézjegyükkal. Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet homoródszentpáli fiókegylete (HOSZDFIE) képviselőjében Tódor Kata énekel és verset mond, Dénes Erzsébet pedig népdalt ad elő.

Ezután le hull a lepel, a fehér márványtáblára véssett fekete betűk a következőt közlik a szemlélőkkel: EBBEN AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT 1912-1947 KÖZT PÁLFFY ÁKOS ID. UNITÁRIUS KÁNTOR – TANÍTÓ, ISKOLAIGAZGATÓ, ZENESZERZŐ, ÍRÓ ÉS NÉPMŰVELŐ

Az emléktábla lepelmentesítését követő koszorúzás rendjén a László Gyula Általános Iskola, a László Gyula Közművelődési Egyesület, a Zsámbéki Erdélyi Baráti Kör, a Pálffy Ákos Vegyes Kórus és a Pálffy unitárius lelkész házaspár részéről kerülnek fel virágok, piros-fehér-zöld színű szalagok a hófehérre meszelt iskola-falra. Felemelő, erőt adó szertartás. A Pálffy Ákos Vegyeskar Tódor Éva vezényletével adja elő a *Hatalmas Isten* kezdetű unitárius énekünk kórusmű változatát. Öröm hallgatni összhangos, szép éneklésüket.

A parókia pincetermében sorra kerülő vetített képek életút ismertetőre mintegy hatvan személy prése-li be magát. Sokat dolgoztam ezen a bemutatón (Pálffy Ákos, a sokoldalú népművelő), időigényes volt az eredeti kéziratok, kották és oklevelek szkennelése, de egy jóbarát segítségével színvonalas anyag jött létre. A résztvevők élvezik ezt az alagsori vetítést, melynek fő-

szereplője nem más, mint az a néhai Pálffy tanító, aki több mint fél évszázaddal ezelőtt „előkészítette őket a tisztas gyakorlati életre”.

Székelykeresztúrról és Székelyudvarhelyről, Vargyasról és Nagyszalontáról érkezett leszármazottak homoródszentpáli és zsámbéki kísérettel mennek ki a temetőbe, hogy az elhunyt földi nyughelyénél az emlékezés virágait helyezték el. Forrai tanár Kiss Kálmán *Tanítónk* című versét olvassa fel a sírnál. Vissza-

térve a parókiára, közösségben adunk hálát egy fátylavívő életért.

Az alaposan megtervezett, sok igyekezettel és munkával előkészített emléktábla-avató, megemlékező ünnepség nyári hálaadás volt Homoródszentpálon.

Isten áldása legyen mindazok életén, akik ennek megvalósulásához hozzájárultak!

Istené az áldás és a dicsőség, Emberé a küzdelem, a munka!

IV. Olt menti Unitárius Találkozó

„Kérünk Téged, maradj velünk csendben Uram, hogy e megszentelő csendben susogjon az erdő, zengjen a madárdal, sóhajtson a rét, szellő szárnyán repüljön az ének, mely hirdeti – szép ez a világ. Áldott a Te két kezed munkája.” (részlet a találkozón elhangzott imádságból)

2013. július 27., délelőtt 11 óra. Zúgott a harangszó és zengett a zsoltár az ürmösi Tepő lábánál. A IV. Olt menti Unitárius Találkozóra gyűlt össze Ürmös, Datk, Alsórákos, Olthévíz és Felsőrákos unitárius népe (kb. 250 lélek).

A felsőrákosi unitárius egyházközség volt a szervezője eme negyedik találkozóknak. Most így visszatekintve úgy érzem, maradéktalanul eleget tettünk vállalt kötelességünknek. Istennek legyen hála érte.

Török István esperes szentelte fel az egyházközség által bazaltkőből emelt „székét a szónak”. Kotecz József felsőrákosi lelkész a Mt 7,24–25 alapján tartotta meg ünnepi, „székfoglaló” beszédét, és zárta szavait az általa írt vers soraival: Széket a szónak. / A szépnek, az igaznak, / balsorsban biztatónak, / bánatban vigasztalónak / emeltünk Uram, hogy / magasztaljon Téged. / Kőből raktuk Uram, / mert a víz szalad. / Mi pedig maradunk, / – maradni akarunk, / ha Te velünk maradsz. / És mi leszünk a néped.

Alkalomhoz illő énekeket adott elő a felsőrákosi egyházközség dalárdája Fábricz Emília énekvezér vezetésével, Reményik Sándor és Wass Albert verseit szavalták Réz Nóra és Réz Edina, majd a felsőrákosi

népi táncrendet ropták szilajon az egyházközség ifjúsági együletének tagjai. Pető Elemér gondnok ünnepélyes keretek közt adta át a vándorászlót és kopjafát a következő, V. találkozó szervezőinek, az olthévízi unitárius gyülekezet lelkészének és gondnokának.

Külön köszönet a fogarasi egyházközség lelkészének és híveinek, akik jelenlétükkel igazolták, hogy ők is Olt mentiek és részt akarnak venni e találkozón. Utána következett a „vadat és halat, s mi jó falat, szem-szájnak ingere” közebed. De ami ezután jött, az volt a csoda. Kisebb-nagyobb csoportok alakultak, és csendült a népdal, zengett a nóta.

Tekints reánk Uram, / bár kevesen vagyunk. / Tepők árnyékában, / fogadalmat teszünk. /Szólni fog e szószék / míg egy magyar marad. / Mert szalad a víz, Uram – de a kő... marad.

KOTECZ JÓZSEF

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Aki marha... húst akar venni!

A múlt század nyolcvanas évei derekán az egyik faluban azt kell kihirdesse az atyafi, hogy az állami gazdaságban húsmarhát vágtak, és friss húst lehet vásárolni.

Dobbal indul falujáró útjára a mi emberünk, pereg a dob, kiáltozik a derék „marhahúshirdető”. Nincs sok

hátra már a faluból, de az atyafin a fáradtság jelei látszódnak. Mondja is a bajsza alatt: „Hínnye a mindezt, én osztán jól elfáradtam!”

Az utolsó kurjantása a következőképpen hangzik: „Közhírré tétetik: aki marha... (tart egy szusszanásnyi pihenőt, hisz az Úristen sem egyhuzamban alkotta meg a világot) ...húst akar venni, az jöjjön a kollektívbel!”

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

A Gondviselés Segélyszervezet angol nyelvű gyermektábora

A Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri központja és a Székelykeresztúri Unitárius Egyházközség július 23–24-én angol nyelvű gyermektábort szerveztek Firtostmartonosban. A csupán kétnapos, de szerfelett eseménydús rendezvényt 20 székelykeresztúri kisiskolással kezdtük. A második nap a résztvevők száma 35-re bővült. A táborba meghívtuk a székelykeresztúri irodánkban rendszeresen angol nyelvet tanuló összes gyermeket, ugyanakkor amerikai egyesült államokbeli gyerekeket is vendégül láttunk.

Tavalytól három angol nyelvű csoporttal foglalkozunk a Gondviselés Segélyszervezet Hargita megyei fiókjának székházában. Az óvodás csoportot Nagy Emese angol szakos tanárnő, az I-II. és a III-IV. osztályos csoportokat Gagy Réka tanítónő vezeti. Természetesen mindketten szervezői voltak a nyári tábornak, amelynek kivitelezésébe Varró Vendel Szilámér önkéntes is jelentős szerepet vállalt.

A táborozókat angol nyelvű körjátékok, csoportfeladatok, dalok és mondókák várták. Nagy sikernek örvendett az álarcos mókázás, a köfestés és állatkert-készítés is. Az első nap végén körbesétáltuk táborunk helyszínét, Firtosmartonost, és megtekintettük az unitárius templomot, mely az egy Isten tiszteletére nyúlik az ég felé.

A második nap az óvodás gyermekekkel együtt megérkeztek a táborba a Székelykeresztúri Unitárius

Egyházközség tengerentúli testvérgyülekezetének (Concord) képviselői is. Az amerikai vendégeink a táborozókkal együtt részt vettek a tevékenységeken, játszottak, mókáztak, meséltek otthonukról, és néhány új éneket tanítottak nekünk. Így a gyerekeknek alkalmuk nyílt kamatoztatni eddigi tudásukat, és megízlelni az amerikai angol nyelv dallamát. Vendégeink új színt hoztak a tábor életébe, a gyerekek nagy lelkesedéssel figyelték őket. A nap végén a résztvevők új élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodva tértek vissza Székelykeresztúrra.

A Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri irodája az új tanév kezdetétől folytatja szerteágazó, heti rendszerességű foglalkozásokra épülő tevékenységét. Programjainkról a www.keresztur.gondviseles.org honlapunkon rendszeresen beszámolunk.

BALOGH RÉKA, NAGY EMESE

Gyermekek a Vadas-tetőn

A sepsiszentgyörgyi egyházközség idén is megszervezte nyári gyermektáborát a Sepsikőröspatak melletti Vadas-tetőn. A július 22–28. között zajlott táborban Sepsiszentgyörgyről, Nagyváradról, Déváról, Marosvásárhelyről, Szentivánlaborfalváról, Bölönből és Olthévízről érkezett gyermekek vettek részt.

A nap reggeli tornával kezdődött, Nagy István vezetésével, majd áhítattal és reggelivel folytatódott. A délelőtti program Jézus példázatai köré fonódott. Vass Károly, Buzogány-Csoma Csilla, Buzogány-Csoma István és Mátéfi Tímea vezette be a kíváncsi gyermekeket az újszövetségi történetek különleges világába. A történetek megismerése és elmélyítése után a csapatokra osztott táborozók bibliodrámaztak. Számos átdolgozott, aktualizált példázatot adtak elő egymásnak, ezzel bizonyítva: megértették a történetek lényegét.

Délutánonként métázásra, csoportjátékokra, énekekre, táncra, gyógynövénygyűjtésre és kézműves tevékenységekre került sor. A bútorfestés rejtelseibe

Gödri Judit tanárnő vezette be az alkotni vágyó gyermekeket, régi népi játékokat Balázs Antal nyugdíjas tanítóval játszhattak, a táncos lábúak gyermekdalokat és néptáncot Jánosi József „táncmestertől”, kötést és gyöngyfűzést Szabó Évától tanulhattak. Buzogány Csoma István szentivánlaborfalvi lelkész volt a tábori gitárosunk, akinek köszönhetően sokat dalolhattunk együtt, és új énekeket ismerhettünk meg. Vass Gyöngyinek köszönhetően leleményes kézműves munkák születtek.

Szombaton a heti összesítőre került sor, amikor a pirosak, kékek, zöldek és sárgák csapata bebizonyíthatta, hogy mi mindent tanult az elmúlt napok során. Kapott mindenki útravalóul emléklapot és egy lapitót, majd táborút mellett pillecukrot süttünk.

Vasárnap délből érkeztek a szülők, közös ebédrel zártuk a táborozást. Köszönjük Boginak, Szilinek, Tamásnak a csapatvezetői segítséget, Kolcza Zsuzsannának, Szabó Évának, Szabó Tibornak és Váncsa Csillának a finom falatokat, és támogatóinknak, hogy megvalósulhatott az idei tábor is!

MÁTÉFI TÍMEA

NŐK VILÁGA

Nyári élmény

Változó, felgyorsult világunkban kevés időnk jut baráti kapcsolatok fenntartására, ápolására. Mégis vannak, akik hajlandók időt áldozni egymásra annak tudatában, hogy minden emberi kapcsolattal gazdagodunk ismeretekben, megerősítjük egymáshoz való kötődésünket, lelkiekben gyarapodunk, buzdítást nyerünk további munkánkhoz. Ilyen tagokból áll a mi FOWE (Frauen Ost West Europa – Kelet–Nyugat-Európai Nők) csoportunk.

Közel 20 évvel ezelőtt a Svájci Katolikus Nőszövetség kezdeményezésére jött létre azzal a céllal, hogy a vasfüggöny megszűnte után ismerjük meg egymás tevékenységét, és személyes kapcsolatainkkal segítsük szervezeteinket. A csoport összetétele nagyon vegyes. Tagjai különböző etnikai, vallási felekezetű és tevékenységű szervezetekben működnek, és vannak, akik önkéntesként segítik különböző közösségek munkáját.

Július 7–10. között Románia különböző vidékeiről gyűltünk össze, hogy ezt a három napot Nagyszeben mellett Kisdisznódon, a Szebenben székelő Szász Evangélikus Egyház vendégházában kelle-

mesen eltöltsük. Svájcból, Kolozsvárról, Marosvásárhelyről, Szebenből, Brassóból, Bräiláról összesen 18 különböző korú asszony volt jelen. Volt ortodox, római katolikus, lutheránus, unitárius felekezetű, román, német, magyar ajkú. Négy nyelven beszélünk. Az évek során voltak, akik kimaradtak, és öröndetes, hogy újak is bekapcsolódtak.

A szeminárium témája *A nő mint sokoldalú személyiség* volt, melyet több oldalról közelítettünk meg. A megnyitó bibliai ráhangolódás azt emelte ki, hogy a biblia szerint a nők voltak azok, akik először hírül vitték, hogy Jézus nem halt meg, az ő feladatuk volt hirdetni az új világszemléletet. Ez a küldetés ma is érvényes, a nők feladata Jézus tanítása szerint élni, nevelni és dolgozni.

A szeminárium lehetőséget adott a résztvevőknek, hogy röviden beszámoljanak az utóbbi két évben végzett munkájukról. Néhány gondolatot érdemesnek tartottam feljegyezni: a nőszövetségek vezetőinek képzése különböző munkaterületekre; az önkéntesség megismertetése az iskolásokkal; minden szervezet életében vannak nehéz időszakok, de ezek áthidalhatóak; új vezetőség új ötleteket hoz.

A csoportunk eredetileg szociális és hitoktatói téren dolgozókat hozott össze, így például fogyatékosokkal foglalkozókat, egyházi nőszövetségekben dolgozókat, de ma már van masször terapeuta, felnőttoktatással foglalkozók, idősök klubját működtetők. Az évek folyamán személyes kapcsolatok alakultak, érzelmi kötődések jöttek létre, ismerjük egymás sorsának alakulását. Mikor két évente találkozunk, ott folytatjuk, ahol abbahagytuk.

Feltettem magamnak a kérdést, mi az, ami annyi év után egy ilyen vegyes csoport tagjait még mindig összetartja, és miért vagyunk hajlandók időt és anyagiakat áldozni a találkozókra. Valaki megállapította, hogy „közösségfüggővé váltunk”. Úgy gondolom, van egy közös mozgatórugó, és ez nem más, mint az, hogy a nők általában szolidárisak, szeretik elmondani azt, ami őket foglalkoztatja. Ez esetben a közös elem az, hogy mindannyian közösségekben munkálkodunk.

Háromnapi lelkes együttlétünk alatt tanultunk, feltöltődtünk, motiváltabbak lettünk, és elhatároztuk, hogy két év múlva újra találkozunk Marosvásárhelyen.

ASZTALOS KLÁRA

Látogatás Lókodban

Tájainkon idegenkedünk a gondolattól, hogy szüleinket, nagyszüleinket öregotthonba helyezzük el. Ám azt is látjuk, hogy rohanó világunkban több ilyen intézményre lenne szükség, mert a fiataloknak nincs ideje az öregekre, sok az elhagyott, magányos ember. Elmúltak azok az idők, amikor egy portán két vagy három generáció élt együtt, és feledésbe merül kikérni az idősek véleményét, ami valaha hasznos és természetes volt.

Az UNOSZ szíven viseli a lókodi Kis Rózália Öregotthon lakóinak

sorsát. Éppen ezért évente megszervezi a nőszövetségek odalátogatását. Ez év júliusában a küüllődombói nőszövetség gyűjtést szervezett az egyházközsgben az öregotthon részére. Öröm tölti el a lelkem, hogy kegyes adományokból jelentős mennyiségű, tartós élelmiszer gyűlt össze (1500 lej értékben), melyet Székely György atyánkfia megtoldott egy 280 lejes készpénzadománnyal. Híveink egy csoportja vitte el a helyszínre az adományokat. Az otthon igazgatónője levélben fejezte ki köszönetét az önzetlen segítségért.

PÉTERFI ERIKA

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla
Sepsiszentgyörgy
0742-512574

Katona Dénes
Székelyudvarhely
0266-213100

Ferenczi Enikő
Kolozsvár
0740-063767

Pavelka Attila
Marosvásárhely
0746-234917

Pályázati felhívás helyi és egyházköri unitárius nőszövetségek számára

Pályázatkíró: Unitárius Nők Országos Szövetsége (UNOSZ)

Partner: Unitárius Univerzalista Nők Világtalálkozója (ICUW)

A támogatás célja: Unitárius egyházközségeink nőtagjai életének javítását célzó kezdeményezések, tervek, projektek, programok beindítására és/vagy fenntartására. Helyi és egyházköri unitárius nőszövetségek jelentkezését várjuk olyan projektekkel, amelyek beindítására, illetve további fejlesztésére és fenntartására anyagi támogatásra van szükség.

Előzmények

Az ún. *Global Sisters Process*, azaz a Nemzetközi Nőtestvérek módszere a Marosvásárhelyen 2012. október 4-7. között lezajlott Unitárius és Unitárius-univerzalista Nők Második Világtalálkozójának fő részét képezte. A Nemzetközi Nőtestvérek alulról építkező folyamat kisközségek számára. A közösségépítő eljárás alapelve, hogy tapasztalt moderátorok segítségével az adott közösség rendszerezi ismereteit, mozgósítja erőforrásait, prioritásokat állít fel és közös megengyezésen alapuló, fejlődését elősegítő akcióterve(ke)t dolgoz ki. A marosvásárhelyi világtalálkozó Global Sisters csoportjai három fontossági irányvonalat alapítottak meg:

- 1) a nők cselekvő- és vezetőképességének a fejlesztése;
- 2) az időbeosztás fontossága és az egyensúlyozás (a család és a munkahelyi kötelezettség összehangolása);
- 3) az értékek válsága és az utánpótlás kérdése nőszövetségekben, egyházközségekben.

Pályázati programunk pénzkere a marosvásárhelyi világtalál-

kozó szervezési alapjából maradt pénzüsszeg. Pályázati programunkat a cselekvés jegyében hirdetjük meg. Hisszük, hogy a nehéz gazdasági helyzet és a bizonytalan körülmények ellenére is képesek vagyunk megőrizni magunkban a nyitottságot, az önmegvalósítás vágyát és az igényt egy élhetőbb életre, amely megújulást hozhat egyházközségeinkben, nőszövetségeinkben, közösségeinkben. Reméljük, hogy a pályázat hozzájárul nőszervezeteink megerősödéséhez és gyarapodásához, valamint fiatal unitárius nőknek a nőszövetség munkájába és egyházköri szerepekbe való bevonásához.

Résztvételi feltételek

Pályázati programunk erdélyi és magyarországi unitárius nőtestvéreink igényeire és problémáira létrehozott akciótervekre, projektekre nyújt anyagi támogatást. Elvárás, hogy a projektek unitárius közösségeink nőtagjainak munkáját, életfeltételeinek javítását szolgálják. A pályázaton részt vehet minden romániai, illetve magyarországi helyi vagy egyházköri unitárius nőszövetség. A pályázatot pályázatfelelős nyújthatja be a pályázó nőszövetség nevében. Egy pályázó csak egy tervének megvalósításával kapcsolatban jelentkezhet a pályázatra. A pénzüsszeg felhasználásának kereteit a pályázó maga határozza meg aszerint, amit a pályázati költségvetésben feltüntet.

Pályázati kategóriák

Pályázni a marosvásárhelyi világtalálkozón megállapított legfontosabb problémakörökben lehet. A következő kategóriákban várjuk a pályázókat (a kategória nevét a beküldött pályázaton fel kell tüntetni):

A nők cselekvő- és vezetőképességének a fejlesztése (Női esélyegyenlőség, hatékonyabb női önérvényesítés, ismeretterjesztés, jogvédelem, csapatépítő tréningek, műhelymunkák stb.)

Időbeosztás és egyensúlyozás: a család és a munkahelyi kötelezettség összehangolása (Például egészséges életmódra nevelés; az életminőség javítása és a testi-lelki jólét elősegítése sporttal, oktatással, egészséges táplálkozással; családsegítő programok; „Anyák Iskolája” előadássorozatok; lelki gyakorlat-tréningek stb.)

Értékek megőrzése és utánpótlás (Például műhelyek, programok a fiatalok a nőszövetség munkájába való bevonására stb.)

Mit kell beküldeni a pályázat keretében?

- a kitöltött pályázati űrlapot, amelyben részletesen kifejti a pályázó, hogy milyen konkrét tevékenységekre fordítaná a támogatást, és az miként befolyásolná az adott csoport, nőszövetség vagy közösség jelenlegi és hosszú távú működését;
- a pályázati felelős/képviselő szakmai önéletrajzát és elérhetőségét;
- a szervezet eddigi tevékenységéről egy maximum egyoldalas ismertetőt;
- a projekt ütemtervét és részletes költségvetését a támogatás felhasználásáról, a megadott minta alapján.

A pályázat beküldésének határideje: 2013. szeptember 15-től 2013. október 15-ig

További részletes tájékoztatás a Magyar Unitárius Egyház honlapján: www.unitarius.org lesz elérhető.

IFJÚSÁGI OLDAL

Találkozni, együtt lenni

Nem mindennapi eseménynek adott otthont augusztus 16–18. között Szentháromság. Idén ugyanis hagyományörző szándékkal került megrendezésre a falu lakóit, illetve az innen elszármazottakat összefogni igyekező falutalálkozó. A rendezvény pénteken délután köszöntő beszédekkel és kulturális előadásokkal nyitotta meg kapuit, és vasárnap délelőtt ökumenikus istentisztelettel zárult.

A rendezvény szervezése egyetünk vállát nyomta. Kisebb hátrálás után sikerült kialakítani egy kevés emberből álló, de lelkes csapatot. A csapat tagjai mindent beleadva, szívvel-lélekkel azon dolgoztak, hogy minden igényt kielégítsenek. Nehézségekkel ugyan, de sikerült kialakítani egy kapcsolatot az idősebb generációval is, és ennek köszönhetően sikerült a szervezést közös erővel folytatni.

Már az előkészületekből mindenki bőven kivette a maga részét, hogy a kitűzött cél megvalósulhasson:

egy olyan rendezvény váljon valóra, amely mindenkit eltölt a szeretet szépségével, mély érzésekkel és mindennapokat formáló hittel.

Nagy öröm volt számomra, hogy az előkészületek által egyetünk felismerte, ha csak a pillanat erejéig is, de meg kell állni, és tenni kell valamit, ami nem csak számunkra, a környezetünkben élők számára, hanem a tágabb világ számára is hasznos lehet. Lehetőséget nyújtott a rendezvény a mindennapokból való kikökenésre, lehetőséget elhinni, hogy többek vagyunk a porszemnél. Lehetőséget arra, hogy higgyünk a változásban és abban, hogy képesek vagyunk a lehetetlenre is. Úgy gondolom: a rendezvény pozitív hatást gyakorolt minden résztvevőre, és bízom benne, hogy a péntek esti lármafa lángja mindannyiunk szívében tovább ég majd a falutalálkozó után is.

Köszönettel tartozunk az ODFIE-nek és mindenkinek, aki velünk együtt mert hinni az álmainkban, és segített azok megvalósulásában.

MAGYARI ZITA

Fiatalok a színjátszás bűvöletében
Torockón

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2013. augusztus 1–4. között Torockón szervezte meg a XVII. ODFIE Színjátszó Találkozót, mely idén a *SzínHázikó* nevet viselte.

A találkozóra 17 színjátszó csoport nevezett be, a helyi unitárius ifjúsági egyletek képviselőit. A következő településekről érkeztek színjátszó csoportok: Szabéd, Marosvásárhely, Kolozsvár, Homoródszentpál, Vargyas, Szentábrahám, Székelyudvarhely, Szentgerice, Bölön, Nagyajta, Kissolymos, Dicsőszentmárton, Bencéd, Homoródszentmárton, Felsőrákos, Homoródszentpéter és Sepsiszentgyörgy. Rajtuk kívül számos műélvező vett részt a találkozón, így a résztvevők létszáma elérte az 550-et.

A rendezvény csütörtök délután érkezéssel, beiratkozással, elszállásolással kezdődött, délután pedig

ünnepélyes zenés-zászlós felvonulással köszöntötték egymást és a falubelieket a Torockóra érkezett fiatalok.

lok. Az üdvözlő beszédek után a színjátszó csapatok bemutatkoztak, majd este színpadra léptek a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem bábművészeti szakának magiszteri hallgatói. A napot hatalmas tábortűz zárta, amely mellett a fiatalok jó kedvvel énekeltek. Pénteken és szombaton, a reggeli áhítat után estig előadásokat nézhettek a résztvevők, valamint a háromfős bírálóbizottság. Az előadásokat szakemberek által vezetett műhelymunkák egészítették ki. Péntek este a sepsiszentgyörgyi *Phase* zenekar koncertjén mulathattak a fiatalok. A szombati napot a temesvári *Bartók diákszínpad* előadása, valamint a *Torockó Tour Night* csapatvetélkedő zárta.

Vasárnap Rácz Mária kolozsvári lelkész tartott istentiszteletet. Délután magyarlapádi gyerekek Lúdas Matyi történetét adták elő, majd a gálaműsor keretében

ben a díjkiosztás következett. Az első helyezést a Kolozsvári Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet nyerte el, második lett Vargyas egyetemes csapata, akik a közönségszavazatot is hazavihették, a dobogó harmadik fokára pedig a székelyudvarhelyi SZIJUK csapata került.

A zsűri különdíját két csapat is hazavihette, mégpedig Marosvásárhely és Felsőrákos. Emellett a zsűri négy alakítási díjat és négy egyéni különdíjat is kiosztott. Az előbbieket Boér Róbertnek (Bölön), Gábos Gyulának (Homoródszentpál), Ilkei Lórándnak (Vargyas) és Réz Nórának (Felsőrákos), az utóbbiakat pedig Dénes Erzsébetnek (Homoródszentpál), Isztulyka Máténak (Szentábrahám), Nagy Róbertnek

(Marosvásárhely), valamint Szekeres Róbertnek (Székelyudvarhely) ítélték oda.

A magyarországi Unitárius Alkotók Társasága (UART) a következőknek adta át saját díjait: a legjobb csapat díjában részesült Sepsiszentgyörgy csapata, a legjobb női szereplő díját a szentgericei Nagy Emma Tímea vihette haza, a legjobb férfi szereplő díját pedig a kolozsvári Szabó Gergő. A díjkiosztást ünnepi vacsora és zárómulatság követte.

A rendezvény fő támogatói a Bethlen Gábor Alap, a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, a Nemzeti Együttműködési Alap és a Magyar Unitárius Egyház.

AZ ODFIE VÁLASZTMÁNYA

A magyar unitárius ifjúság és más felekezeti, szabadelvűen vallásos fiatalok szervezeteként működő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) 2013. augusztus 23–25. között a Jobbágyfalva (Marosszék) melletti Tündér Ilona völgyében szervezte meg a XXXVII. Unitárius Ifjúsági Konferenciát. A rendezvényen az ODFIE helyi egyleteinek képviselői, illetve a központi szervező csapat tagjaiként 150 fiatal vett részt. A konferencia a következő programrészekből állt: istentiszteletek, áhítatok, előadások, valamint szórakoztató programrészek. A konferencia záró mozzanataként kopjafára helyezett emléktáblát avattunk. A konferencia munkálatainak összegzéseként az alábbi nyilatkozatot tesszük közzé:

A XXXVII. Unitárius Ifjúsági Konferencia zárónyilatkozata

Az 1991 óta szervezett ifjúsági konferenciák elsősorban egy-egy megadott téma feldolgozását célozzák, többnyire olyan területekről, amelyek az ifjúság életében fontos szereppel bírnak. Az idei rendezvény a körülöttünk rejlő sokféleséget kívánta előtérbe helyezni.

A rendezvény megnyitóján Molnár Imola nagyváradi segédlelkész tartott ünnepi istentiszteletet, ezt követte Rácz Norbert kolozsvári lelkész, az ODFIE korábbi elnökének előadása *Változó ifjúság, változó vallás?* címmel. Fóris-Ferenczi Rita *De anyu!* című kötetének zenés könyvbemutatója után az első napot a kolozsvári Whisperművészeti együttes koncertje zárta.

A szombati előadások párhuzamosan zajlottak, és rövid szünetek után megismétlődtek, hogy a fiataloknak lehetőségük legyen több tevékenységen is részt venni. Gergely Edó (Kolozsvár) relaxációs gyakorlatokat tartott és tanított, Pál Tünde pszichológus a párkapcsolatokról tartott előadást, míg Ravasz Gergő fazekasságot, Soós Lehel pedig íjászatot tanított. Tófalvi Tamás székelyudvarhelyi ifjúsági lelkész a fiatalos vallásosságról beszélt.

Szombat délután egylettörténeti vetélkedővel folytattuk, ahol öt csapat mérte össze tudását, majd rövid szünet után újra négy program közül lehetett választani. Székely Kinga Réka homoródszentpéteri lelkész vezetett imára hívta a résztvevőket, Mátyás Zita kézműves tevékenységet irányított. Palkó Zsolt Koppány és Gergely Noémi vezetésével egyletezhettek és ifjúsági énekeket tanulhattak a fiatalok. Negyedik választ-

ható tevékenységnek Élő könyvtárat szerveztünk, ami lehetővé tette, hogy a jelenlevők szakemberekkel beszélgessenek, és kérdéseket tegyenek fel szakmájukat és tapasztalatukat illetően. Az Élő könyvtár meghívottjai a következők voltak: Rácz Norbert és Tófalvi Tamás lelkészek, Kecskés Béla orvos, Tollas Vanda bábszínész és Szabó László közéleti személyiség.

Vasárnap délelőtt Székely Kinga Réka homoródszentpéteri lelkész ünnepi szolgálata zárta a rendezvényt, ezt követően a templom kertjében avattuk fel rendezvényünk emléktábláját. Délután megrendeztük Az Év Egylete vetélkedő döntőjét, ahol az egyetemes fiatalok kreativitását és tudását tettük próbára. Első díjat nyert a székelykeresztúri egyetemes, második a korondi ifjak, harmadikat a homoródszentpáli egyletek. Este az eredményhirdetés és az oklevelek kiosztása után a Szomszédnéni Produkciós Iroda lépett fel. A rendezvényt lampion-eregetéssel zártuk.

A fiatalok útkeresése egyre kuszább utakat jár be. Annak reményével zárjuk idei konferenciánkat, hogy ebben a keresésben mi is társak lehettünk, hogy az elhangzott előadások, az együttlét és a közösen megélt hit a fiatalok elé tiszta tükröt állított. Tükröt, amiben jelenvalójukat, de az elérhető és átélt holnapot egyaránt látták meg.

A rendezvény fő támogatói a Magyar Unitárius Egyház, a Bethlen Gábor Alap, a Nemzeti Együttműködési Alap voltak.

Isten áldása legyen a konferencia támogatóin, kiutazóin és résztvevőin egyaránt!

AZ ORSZÁGOS DÁVID FERENC IFJÚSÁGI EGYLET
ELNÖKSÉGE

Zsoltár

E havi rejtvényünkben Thordai János költő LXXXVIII. Zsoltár című művéből idézünk.

Vízzintes: 1. Az idézet első sora. 13. Eladás. 14. Szerepet szívvel-lélekkel játszó. 15. Kalap, csákó dísz lehet. 18. Gödörbe dob. 19. Lázít. 21. Hamis. 22. Hatvan perc. 23. Varróeszköz. 24. Ásványi fűszer. 25. Madár testét borítja. 26. Kopasz. 27. Cinez. 30. Üres tan! 31. Nehézfém. 33. Könnyű fém, régen írtak vele. 34. Már előre. 36. Ilyen állat a tatu. 39. „Érzékeny” növény. 41. Érchegegyi román. 44. Régi súlymérték. 45. Erősen bíráló, szidó. 49. Első rész! 50. Van ilyen ház is. 53. Időmérő eszköz. 54. Friss. 55. Budapest egyik pályaudvara. 56. Elszánt. 57. Neheztel.

Függőleges: 1. Mocsári növényen belül hely. 2. Francia író volt. 3. Gördítő. 4. ... királya, Lalo operája. 5. Mély meggyőződés. 6. Korallzatony. 7. Tetejére néző. 8. Ókori római pénz volt. 9. Férfinév. 10. Kubai író volt. 11. Várát Kőműves Kelemen építette a ballada szerint. 12. Lét. 16. A sor végén áll. 17. Fűves síkság Dél Amerikában. 20. Alvás közben látjuk. 28. A Nautilus kapitánya. 29. Véd. **30. Az idézet második sora.** 32. Ki ... tud? – vetélkedő. 34. Mutató névmás. 35. Nem szoros. 37. A vikingek szláv neve. 38. Attila változata. 40. Vizben való tisztítás. 42. Csomót bont. 43. Az egyik Pál utcai fiú. 46. Például: 5. 47. Gabonafajta. 48. Lop. 51. Vasút. 52. Szigligeti ..., színdarabíró volt. 54. Herélt kos. 58. Skálahang.

Vízzintes: 1. Az idézet harmadik sora. 13. Az élre taszít. 14. ... a páva, mint a pulyka. 15. Van ilyen szám is. 16. Földre tesz. 18. Abba az irányba. 19. Rossz, angolul. 20. Varró mozdulatot tesz. 21. Fogkrém-márka. 22. ... years after, angol zenekar volt. 23. Olasz város. 25. Fertőtlenítő szer. 27. Svájci város. 28. Turista lakik benne. 29. Tollforgató. 31. Zenei alkotás, az opera is ez. 33. United States, röviden. 34. Régi magyar szabályrendszer. 38. Vadász rejteke. 41. Határozott névelő. 42. Nagy vízben, sárban megy. 45. Valamit követően. 47. Színtől. 48. Tamási személyneve. 49. Málha része! 50. Helyesbítő. 53. Elüt.

Függőleges: 1. New York operájának bizalmas neve. 2. Színházi bemutató. 3. Gurító. 4. Ésszel felfogó. 5. Visszapattanó lövedék. 6. Táplál. 7. Bosszul. 8. Karós román vajda volt. 9. Valamint. 10. Páratlan néző! 11. Köntörfalaz. 12. ... van, nem alszik. 17. Éveink száma. 18. Moszat. **19. Az idézet utolsó sora.** 24. Angol tagadás. 25. Csendben gyorsan kimegy. 26. Null-null! 30. Mező. 31. Deciliter, röviden. 32. Malátacukor. 35. ... Maria, Kolumbusz egyik hajója volt. 36. Talál valamihez. 37. Hangot ad a liba. 39. Motorkerékpár-márka. 40. Íztelen. 43. Kiönt a folyó. 44. Német nagyváros. 46. Méretes. 50. Járom. 51. Ész város. 54. Túl.

(FORRAI TIBOR)

ISSN 1220-8418

Kiadja
a Magyar Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Czire Alpár (fotó)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)
Márkó László (médiareferens)
Szombatfalvi József (honlap)
Vass Károly (közösségi oldal)

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:
kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc
tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhó előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Kuti Márta: Kincsünk a szó

• Izgalmas, meglepetéseket tartogató nyomozómunkára vállalkozott Kuti Márta. Ennek eredménye a *Kincsünk a szó* című kötet, amely a kolozsvári Világhír-név Kiadó újságíró szerzőket felsorakoztató Fehér Holló sorozatában jelent meg. A sorozat szerkesztője és ötletgazdája Szabó Csaba szerkesztő, az RTV kolozsvári munkatársa.

Egyed Emese költő, egyetemi tanár a kolozsvári bemutatón nyelvművelő publicisztikának nevezte ezeket az írásokat. A Népújság Színes Világ című mellékletében közölt cikksorozatból állt össze a kötet, pontosabban abból a 60 jegyzetből, amelyek tárgya a nyelv, az anyanyelv, a magyarnál is kisebb és néhány annál nagyobb nép anyanyelve. Az a csodálatos valami, amit Németh László a „lélek örökítő anyagának” nevezett.

Kuti Márta az Igaz Szó című szépirodalmi folyóirat, majd jogutódja, a Látó szerkesztőségében korrektorként, majd olvasó-, kép- és tördelőszerkesztőként, később könyvszerkesztőként az erdélyi irodalom kiválóságainak szövegeivel dolgozott, s ahogy Egyed Emese megjegyezte, igényes szerkesztőként hasznos tanácsal látta el a szerzőket. Ezért is aggasztja a mai sajtó nyelvének állapota és az átlagolvasó egyre szegényedő szókinccse, amit jegyzetíróként is nemegyszer szóvá tett. Emlékszem, milyen örömmel újságolta 2006-ban, hogy sikerült megvásárolnia a Magyar etimológiai szótárat, s mennyire érdekes olvasmány a szavaink eredete körüli vizsgálgatás.

Mivel tudta: az átlagembernek sem ideje, sem pénze nincs arra, hogy szavaink múltjáról, jelenéről, jövőjéről drága szótárakban kutakodjon, elhatározta, hogy megteszi ő helyettünk, s közben ízelítőt ad arról, hogy milyen kincs birtokosai vagyunk, illetve lehetnénk, ha jobban odafigyelnénk erre a csodálatos lélektani eszközre. Nyomozómunkája során megismerttet gyakran kimondott, leírt szavaink – *anyanyelv, nép, nemzet, áldás, átok, könyv, dicsőség, ördög, kölcsön, természet, gazdag, szegény, néz, tekint* stb. – származásával, jelentésének alakulásával, és különleges szavaink – *pernahajder, pletykafészek, maszlag, csáva, sznob, csór, csóró, baki* stb. – eredetével. Az ismerkedés során művelődéstörténeti ismereteinket bővítve, az olvasóval összekacsintva jó humorral szórakoztat is.

A magyarnál kisebb népek nyelvéről – baszk, katalán, okcitán, ír, abház, grúz, illetve kartvéli, ruszin, illetve rutén, oszét, jász, alán – is beszámol, s olvashatunk az örmények, osztrákok és a vlachok, illetve oláhok nyelvéről.

Írásait az állatok, madarak nevéből, a nyelvi ki mit tudok sikeréből kiindulva jó játéknak szánja. Olyan érzés kötetbe szerkesztve újratalálkozni ezekkel a frappánsan, a mai helyzetünkhöz igazítva megírt, s finom iróniával, humorral fűszerezett nyelvgondozó jegyzetekkel, mintha az anyanyelv „diribdarabjainak” birtokában „nyelvünk erdőzúgásába” (Sütő András) hallgatnánk bele.

BODOLAI GYÖNGYI

Andorkó Ferenc lelkész (Vargyas), **Asztalos Klára** UNOSZ-elnök (Kolozsvár), **Balogh Réka** (Székelykeresztúr), **Bodolai Gyöngyi** újságíró (Marosvásárhely), **Böjthe Pál** (Kolozsvár), **Czire Szabolcs** teológiai tanár, VENE előadótanácsos (Kolozsvár), **Farkas Wellmann Endre** költő, író (Gyergyóalfalu), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Koppándi Bencédi Zoltán** lelkész (Déva-Lupény), **Kotecz József** lelkész (Felsőrákos), **Kriza Gyöngyi** logopédus, pszichológus (Kolozsvár), **Lakatos Csilla** lelkész, klinikai szakpszichológus (Miskolc), **Magyari Zita** diák (Szentháromság), **Mátéfi Tímea** segédlelkész (Sepsiszentgyörgy), **Máthé Sándor** lelkész (Brassó), **Nagy Emese** angol szakos tanárnő (Székelykeresztúr), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész, **Pálfi Ildikó** énekes (Sinfalva), **Péterfi Erika** nőszövetségi elnök (Küküllődombó), **Spáda Ildikó** tanítónő (Växjö, Svédország), **Székely Kinga Réka** lelkész, missziói és hitéletfejlesztési előadótanácsos (Homoródszentpéter), **Vagyas Attila** lelkész (Fogaras-Bukarest)